

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

**Bakı və Abşeronda
2000-dən
çox ev və
obyekt
sökülə
bilər -
"Azərsu"
iddia qaldırdı**
yazısı səh.2-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 19 oktyabr 2017-ci il Cümə axşamı № 215 (6829) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

**"Bundan o yana güzəşt mümkün deyil" -
ekspertlərdən müharibə xəbərdarlığı**

Ermenistan prezidentinin məsuliyyətsizliyi bölgədə yeni hərbi qarşılıqlıma gətirə bilər...

yazısı səh.7-də

Avropanın "xınalı kəkliyi" - Şreder

yazısı səh.10-də

**Bölgəyə fəlakət vəd edən təhlükə
mənbəyi - Metsamor AES**

yazısı səh.9-də

**Qarabağ separatçılarının sponsoru
Levon Ayrapetyan həbsdə öldü**

yazısı səh.11-də

**"Karvan" da bir karvan malı
yananlar kompensasiya ala bilmir**

yazısı səh.12-də

**Danışıqların Cenevrə raundunun
fiaskosunda "rus barmağı"**

yazısı səh.11-də

**"Mən axırını yadığaram, artıq heç
kim yoxdur" - 89 yaşlı məşhur
rəqqasə Roza Cəlilova**

yazısı səh.13-də

**"...Müşfiqi Səməd Vurğun
güllələtdirib" - Sərdar Cəlaloğlu**

yazısı səh.12-də

**Bəzi əlillərin pensiyasının kəsilməyi
xəbəri təkzib olundu**

yazısı səh.15-də

**İdxalın artmasının mühüm
səbəbi - gömrükdə rəsmiləşdirmə
prosesi şəffaflaşdı...**

yazısı səh.3-də

**100 illik diplomatik danışıqlar
məkanı - Cenevrə...**

yazısı səh.5-də

Ziya Məmmədovun nazir qüdrətinin limiti bitmək üzrə

HEYDƏR ƏSƏDOV AQRAR SEKTORU

NECƏ BATIRIR - ŞOK RƏQƏMLƏR

Kənd təsərrüfatı naziri ölkənin ərzaq təhlükəsizliyinə ciddi zərbə vurur; onun rəhbərlik etdiyi sahəyə ayrılan milyonları korrupsiya "əjdahası udur"; prezidentin önəm verdiyi, qaldırmağa çalışdığı sahəni Əsədov faktiki məhv edir

musavat.com
Togrul İsmayil

yazısı səh.6-də

Tehranın Rusiyadakı anti-Azərbaycan şəbəkəsi - ilginç faktlar

İran "ayağımızın altını" niyə qazır? Prezidentlərin Tehran zirvə görüşü ərəfəsində ölkəmizə yönəlik tərxiatçı hərəketlərdə bəd niyyətlər; "beyni yuyulan" və həm də Rusiya xüsusi xidmət orqanlarının nəzarətində olan azərbaycanlılardan ölkəmiz əleyhinə istifadə edilə bilər - təhlükə...

yazısı səh.8-də

**Süleyhəddin Əkbər:
"Azərbaycana
İŞİD-in
təhdidləri artan
xətlə gedir"**

yazısı səh.10-də

**Əvəz Həsənov:
"ABŞ-a və Avropaya
iqtisadi maraqları
üçün Azərbaycanda
sabit siyasi sistemin
olması çox
vacibdir"**

yazısı səh.5-də

**Zəhid Oruc:
"Güclü lobbisiz,
diasporsuz
yaşamağımız çətin
olacaq, biz
intellektual savaşa
hazırlaşmalıyıq"**

yazısı səh.3-də

19 oktyabr 2017

“Şərq Tərəfdaşlığı ölkələrinə eyni münasibət göstərilməlidir” - prezident İlham Əliyev

Prezidenti İlham Əliyev Polşa Respublikasının xarici işlər naziri Vitold Vaşçikovskinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib. APA-nın məlumatına görə, prezident İlham Əliyev Polşaya builki səfərini məmnunluqla xatırlayaraq bu səfərin uğurla keçdiyini və yaxşı nəticələr verdiyini vurğulayıb.

Dövlət başçısı ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın və əldə edilmiş uğurların siyasi, iqtisadi, qarşılıqlı ticarət, investisiya, enerji, nəqliyyat sahələrində daha da genişləndirilməsinin önəmini qeyd edib və bildirib ki, Azərbaycan bu istiqamətdə fəal iş aparır.

Prezident İlham Əliyev Şərq Tərəfdaşlığı Proqramına üzv dövlətlərə eyni münasibət göstərilməsinin vacibliyini vurğulayıb.

Polşanın xarici işlər naziri Vitold Vaşçikovski prezident İlham Əliyevin Polşaya səfərini məmnunluqla xatırlayaraq bu səfərin əlaqələrimizin möhkəmləndirilməsi baxımından böyük önəm daşdığını qeyd edib. Polşanın xarici işlər naziri bildirib ki, ölkəsi Azərbaycanla əlaqələri genişləndirmək və inkişaf etdirmək niyyətindədir. Şərq Tərəfdaşlığı çərçivəsində əməkdaşlığa toxunan V. Vaşçikovski Avropa İttifaqının xarici siyasətində bu istiqamətin xüsusi əhəmiyyət daşdığını qeyd edib və Avropa İttifaqının əlaqələrin genişləndirilməsində maraqlı olduğunu deyib.

Görüşdə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı danışıqlar prosesinin hazırkı vəziyyəti ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb, Ermənistan tərəfinin danışıqlar prosesini uzatmağa meyilli olduğu qeyd edilib. Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında Cənub Qaz Dəhlizinin və nəqliyyat dəhlizlərinin yaradılmasında Azərbaycanın əhəmiyyətli rolu vurğulanıb.

“Avstraliyada birbaşa daşınmaz əmlaka investisiya yatırılmayıb” - ARDNF

Azərbaycan Dövlət Neft Fondu (ARDNF) Avstraliyada yeni daşınmaz əmlak almasına dair bu gün bir sıra KİV-lərdə yayılan məlumatlarla bağlı açıqlama yayıb. ARDNF-dən “APA-Economics”ə verilən məlumata görə, ARDNF tərəfindən Avstraliyada birbaşa daşınmaz əmlaka investisiya yatırılmayıb.

“Fond daşınmaz əmlak portfelinin coğrafi mövqə, kapital strukturu, daşınmaz əmlak aktivlərinin növü və aktivlərin risklilik dərəcəsi üzrə diversifikasiyasının təmin olunması məqsədilə 2015-ci ildən başlayaraq Amerika, Avropa və Asiya və Sakit Okean Hövzəsi regionlarının inkişaf etmiş bazarlarında fəaliyyət göstərən, müxtəlif strategiyalarla, müxtəlif daşınmaz əmlak sektorlarına yatırım edən dünyanın qabaqcıl özəl daşınmaz əmlak fondlarına investisiyalar həyata keçirməkdədir. ARDNF tərəfindən Avstraliyada birbaşa daşınmaz əmlaka investisiya yatırılmayıb”, - deyər açıqlamada vurğulanıb.

Xatırladaq ki, dünən bəzi KİV-lərdə Bakıda keçirilən Azərbaycan-Avstraliya biznes-forumuna qatılmış Avstraliya nümayəndə heyətinin rəhbəri, ölkələrarası Dostluq Assosiasiyasının prezidenti Con Hammonda istinadən ARDNF-in Avstraliyada daşınmaz əmlak almağa hazırlaşması barədə məlumat yayılıb.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!
Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

Bakı və Abşeronda 2000-dən çox ev və obyekt sökülə bilər - “Azərsu” iddia qaldırdı

“Azərsu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (ASC) Bakı və Abşeronda onlarla obyektin sökülməsi üçün yerli rayon məhkəmələrində iddia qaldırıb. Bu barədə movqe.az-a eksklüziv olaraq sahibkarlar özləri məlumat verib. Məlumatla görə, “Azərsu” ASC onlarla sahibkarın kommersiya obyektini su-kanal xətlərinin mühafizə zolağında inşa etdiyi üçün məhkəməyə müraciət edib: “Həmin obyektlərin çoxunun dövlət qeydiyyatına alınması barədə çıxarışı, müvafiq sənədləri var. Buna baxmayaraq, belə obyektlərin də sökülməsi üçün iddia qaldırılıb. Artıq məhkəmələrdən sahibkarlara bildiriş gəlir”.

Movqe.az xəbəri dəqiqləşdirmək üçün “Azərsu” ASC-nin mətbuat xidməti və ictimai əlaqələr şöbəsini rəhbəri Anar Cəbrayılı ilə əlaqə saxlayıb. Anar Cəbrayılı faktı təsdiqləyərək onlarla sahibkarın obyektinin su-kanal xətlərinin mühafizə zolağında inşa edildiyini, buna görə də söküntüsü üçün məhkəməyə müraciət edildiyini bildirib: ““Azərsu” ASC-yə məxsus

“Türkiyə terrorçularla mübarizə apararkən onların dininə, dilinə, kimliyinə baxmır” - Erdoğan

“Bizim İraqdakı, Suriyadakı kürd qardaşlarımızla düşmənçiliyimiz yoxdur. İraq və Suriyadakı ərəblərə, türkmənlərə necə baxırıqsa, kürdlərə də eyni cür baxırıq. Bizim sadəcə və sadəcə terror təşkilatları ilə problemimiz var”.

APA-nın Türkiyə saytlarına istinadən verdiyi xəbərə görə, bu sözləri Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdogan Ankarada 40-cı muxtarlar toplantısındaki çıxışında deyib.

R. T. Ərdogan bildirib ki, Türkiyə terror təşkilatları ilə mübarizə apararkən onların dininə, dilinə, kimliyinə baxmır: “PYD və YPG çox təəsüf ki, kürdlərdən istifadə edən terror təşkilatlarıdır, PKK-nın qollarıdır. Kürd qardaşlarımız, qüsura baxmayın, əgər bu terrorçuları müdafiə edirsinizsə, burada yollarımız ayrılır. Səmimi olmalıyıq. Mənim üçün türk, kürd, laz, çərkəz, abxaz ayrı-seçkililiyi yoxdur. Kürdəm demək ən təbii haqqınızdır, amma kürdcülük haqqınız deyil. Türkmək demək ən təbii haqqınızdır, amma türkçülük haqqınız deyil. Çünki bunlar bölücülükdür”.

magistral su kəmərləri və ətraf daşıyıcı kanalizasiya kollektorları üzərində, eləcə də mühafizə zonasında xeyli sayda obyektlər və fərdi yaşayış evləri var. Bu, bizim işimizi kifayət qədər çətinləşdirir. Sumqayıtda elə ərazi var ki, “Azərsu” ASC-nin kanalizasiya lüku obyektinin içərisində qalıb. Əsasən Bakıda magistral su kəmərlərinin və kanalizasiya kollektorlarının mühafizə zolağında olan obyektlərin sökülməsi ilə bağlı məhkəmədə iddia qaldırılıb. Təkcə Bakıda 200-dən çox, Abşeronda 47 kommersiya obyektini, 2 mindən çox fərdi yaşayış evi magistral su kəmərlərinin və daşıyıcı kollektorların üzərində inşa edilib. Ümumi olaraq 200-dən çox kommersiya, 2 mindən çox fərdi yaşayış evi magistral su kəmərlərinin və daşıyıcı kollektorların üzərində tikilib. Hələ ki fərdi evlərin sökülməsi üçün məhkəməyə müraciət etməmişik. Hazırda “Azərsu” ASC əsasən işimizə daha çox mane olan obyektlərin sökülməsi iddiası ilə bağlı həmin kommersiya obyektlərinin yerləşdiyi ərazilər üzrə yerli rayon məhkəmələrində iddia qaldırılıb”.

Anar Cəbrayılı bildirib ki, bu sahibkarların narazılığına səbəb olsa da, “Azərsu” ASC qanunamüvafiq addım atıb: “Həmin kommersiya obyektləri dövlətin strateji su kəmərlərinin, daşıyıcı kollektorların üzərində inşa edilib. Sahibkar obyekt inşa edərkən bunu bilməliydi. Hardakı qanunun tələbi pozularaq bizim xətlərin mühafizə zonasında obyektlər inşa edilib və həmin obyektlər bizim işimizi çətinləşdirir, o kommersiya obyektlərinin sökülməsi üçün iddia qaldırılıb”.

O ki qaldı sənədi olan kommersiya obyektlərinə kompensasiyanın verilib-verilməyəcəyinə, “Azərsu” rəsmisi bunu belə şərh edib: “Biz məhkəmə qarşısında lazımi tədbir görülməsi üçün iddia qaldırmışıq. Həmin obyektlərin sökülüb-sökülməyəcəyi məhkəmələrin verəcəyi qərardan asılıdır. Məhkəmə hansı qərar verərsə, o qərar da icra olunacaq. Strateji su kəmərlərinin, daşıyıcı kollektorların üzərində inşa edilən obyektlərə tikinti icazəsi verilibsə, bu məsuliyyət artıq həmin sənədi verən qurumların üzərinə düşür. Bu barədə də məhkəmə hansı qərar verərsə, o qərara müvafiq addım atılacaq”.

Qəddafinin oğlu Liviyanı xilas etmək üçün siyasətə qayıdır

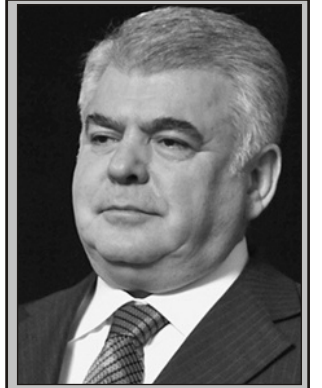
Liviyanın devrilən lideri Muammər Qəddafinin oğlu Seyfülislam Qəddafi siyasətə qayıdır. Publika.az xəbər verir ki, o, Liviyanı xilas etmək niyyəti ilə siyasətə dönüş edəcəyini bildirib. Qəddafi ailəsinin vəkili Xalid Əl Zaidi mediaya bu barədə açıqlama verib: “Liviyaadakı mövcud vəziyyət, dialoq əksikliyi və gedişata istiqamətlənmiş yanlış anlaşılımlar Seyfülislam Qəddafinin siyasətə dönməsini və ölkədəki tərəflər arasında siyasi həll tapmağa çalışmasını zəruri edir”.

Vəkil S.Qəddafinin ölkəni heç vaxt tərk etmədiyini və onun liderlərlə, fərqli birliklərin təmsilçiləri ilə daimi əlaqədə olduğunu bildirib.

S.Qəddafi cəhdlərinin Tunisdəki tərəflərin bir-biriləri ilə razılaşmalar əldə etdiyi və Liviya xalqını qorumaq yerinə öz mənfəətini müdafiə etdiyi müzakirələrdən fərqli olduğunu qeyd edib.

Vəkil liviyalıların ən böyük ümidinin oğul Qəddafi olduğunu vurğulayıb:

“Ölkədə bütün qruplaşmaların silah sifarişləri var. Qəddafi sırası liviyalıların terrorla mübarizə aparmaq və ölkədəki sabitliyi təmin etmək cəhdlərinə güvənir. Qəbilələrin çoxu Qəddafinin hərəkatə keçməsinə gözləyir. Xalqın böyük qismi üçün ən böyük ümid oğul Qəddafidir”.

Ziya Məmmədov haradadır?

Artıq səkkiz aydır ki, Nəqliyyat Nazirliyi Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinə birləşdirilib. Ziya Məmmədovun nazir postunu itirməsindən keçən bu müddət ərzində onun harada olması və sair barədə mətbuatda ziddiyyətli məlumatlar yer alıb. Səbiq nazirin ata yurdu Ucara çəkilərək, Quram oxumağa başladığı da deyilir.

Bundan əlavə, Z.Məmmədov və oğlu Anar Məmmədovun Azərbaycanda olan biznesinin əlindən alındığı, hətta evlərini belə satışa çıxartdığı da yayılan məlumatlar arasındadır. Bu günlərdə isə sosial şəbəkələrdə A.Məmmədovun metroda görüldüyünə dair informasiya paylaşıldı.

Z.Məmmədov hazırda haradadır? Yayılan məlumatlar nə qədər realıdır? Bu və ya digər suallara aydınlıq gətirmək üçün onun özü ilə danışmaq istədik. Səbiq nazirin telefonunu açan Akif adlı şəxs “Ziya müəllim rayondadır, bir həftəyə gələcək. Gələndən sonra yəqin ki, özü sizin suallarınızı cavablandırır” dedi.

□ TURQUZ

Abşeronda qardaş bacısını güllələyib öldürdü

Abşeron rayonunda qətl törədilib. Lent.az xəbər verir ki, Saray qəsəbəsində 1982-ci il təvəllüdü Süleymanova Əntiqə Abdullayeva qızı qısqançlıq zəminində qardaşı Seyran tərəfindən tüfənglə güllələnərək qətlə yetirilib.

Seyran Süleymanov odlu silahla bacısının baş nahiyəsinə atəş açıb. Qadın hadisə yerində ölüb.

Faktla bağlı Abşeron Rayon Prokurorluğunda cinayət işi açılıb, bacısını öldürən şəxs tutulub.

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi heyvandarlıq şöbəsinin müdiri Qalib Əbdüliyyəvini et və süd məhsullarının idxalının artması ilə bağlı faktı münasibət bildirərkən səsləndirdiyi fikirlər müzakirə mövzusunda çevrilib. O bildirib ki, idxalın artmasının səbəbi əhalinin daha çox istehlak etməsidir. Bu sahədə yerli istehsalın azalması fikrini istisna edən şöbə müdiri qeyd edib ki, əhalinin tələbatı artıb deyə, heyvandarlıq məhsullarının idxalında da artım var. Nazirliyin rəsmisinin sözlərinə görə, bir neçə il əvvəl əhali daha çox bitki yağlarından istifadə edirdi, amma indi daha çox kərə yağından istifadə etməyə başlayıb. Ona görə də idxalda artım baş verib.

Xatırladaq ki, Dövlət Gömrük Komitəsinin məlumatına görə, bu ilin 8 ayında et idxalı ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə miqdar baxımından 66,96 faiz, süd idxalı 54,2 faiz, kərə yağı və süddən hazırlanmış digər yağlar isə 5,82 faiz artıb.

Bəs görəsən, bir millət olaraq biz həqiqətəmi heyvandarlıq məhsullarını çox yeyirik? Bu səbəbdənmi ölkəmizdə et və süd idxalına ehtiyac yaranır?

Bu suallarla Milli Kulinariya Mərkəzinin direktoru Tahir Əmiraslanova müraciət etdik. O idxalın artmasının səbəbini daha çox iqtisadi amillərlə əlaqələndirdi.

Azərbaycanın baş kulinari bildirdi ki, idxal artıbsa, deməli, yerli istehsal azalıb: "Xaricdən nə qədər ağ götürülsə, deməli, yerli istehsal tələbatı bir o qədər ödəyə bilmir. Tələbatın çatışmayan hissəsi xaricdən idxal olunur. Əks halda, artıq mal ortada qalacaq. Bizim millət yerli məhsullara daha meyllidir, yerli meyvə-tərəvəzi, yerli əti, yağı almağa çalışır. Hər bir ölkədə qayda belədir ki, tələbatın ödənilməyən hissəsi xaricdən idxal olunur. Düzdür, idxal iqtisadi mənada bizə xeyir gətirmir, çünki valyuta itiririk. Ölkə başçısı da bu məsələni gündəmə gətirib ki, ixracatımız daha çox artmalıdır. Digər bir məsələ də var ki, Azərbaycanda istehsal

İdxalın artmasının mühüm səbəbi -

gömrükdə rəsmiləşdirmə prosesi şəffaflaşıb...

Rəşad Həsənov: "2015-ci ildən əvvəlki dövrdə ölkəyə daxil olan məhsulların böyük əksəriyyəti rəsmi qeydiyyatdan kənar idxal olunurdu"

olunan keyfiyyətli məhsulları fermerlər daha baha satmağa çalışırlar, ona görə də xaricə çıxarırlar. Nəticədə daxili tələbat ödənmir. Sadəcə, rəqəmlərə baxmaq lazımdır ki, istehsal olunan məhsuldan nə qədəri daxili bazara çıxarılıb, nə qədəri ixrac olunub və həmin məhsula ölkəmizdə tələbat nə qədərdir. Hesabatı düzün aparıb sonra fikir söyləmək olar".

T.Əmiraslanovun sözlərinə görə, hansısa xalqın bir məhsuldan çox istifadə etməsini onun mənfi cəhəti kimi təqdim etmək olmaz: "Məsələn, Çində süd idxalı azdır, çünki çinlilər, ümumiyyətlə, süd yemirlər. Yaponiya et idxal etmir, onlar et yemirlər. Ancaq bu o demək deyil ki, hansısa məhsulu idxal etməyən ölkə daha yaxşıdır, biz pisik. Bütün dünyada belədir ki, insanlar qazancının böyük bir hissəsini yeməyə xərcləyirlər. Fransızlar, malayziyalılar bizdən də çox yeməyə pul xərcləyirlər. Onlar, ümumiyyətlə, evdə yemək yemirlər, restoranda yeməyə

ləşmə gedir. Əhali aclıqlıq qabiliyyətini itirir. Bu isə son nəticədə daha aşağı keyfiyyətli məhsulların istehlakına gətirib çıxarır. Bu yanaşmanın doğru olduğunu düşünmürəm. Bu məhsulların idxalı üzrə artımın əsas səbəbi kimi onu qeyd etmək olar ki, son illər kənd təsərrüfatında aparılan islahatlar çərçivəsində atılan addımlar nəticəsində aqrar sektorda istehsalın strukturunda müəyyən dəyişikliklər baş verir. Bu gün demək olar ki, ölkədə et və süd məhsullarının istehsalının həcmində azalma baş verir. Statistik rəqəmlər bunu əks etdirməyə də, reallıqda azalma baş verir. Burada əsas səbəblər yemin bahalaşması kimi amillərdir. Otlaqların azalması da heyvandarlıq məhsullarının istehsalına ciddi təsir göstərir. Nəticədə bu gün bu məhsullar üzrə yerli istehsalın həcmi azalır və idxaldan asılılıq artır".

İqtisadçının fikrincə, mühüm səbəblərdən biri rəsmiləşdirmə prosesinin şəffaflaşdırılmasıdır: "2015-ci ildən əvvəlki dövrdə ölkəyə daxil olan məhsulların böyük əksəriyyəti rəsmi qeydiyyatdan kənar idxal olunurdu. 2016-cı il ərzində qaçaqmalçılıq yolu ilə ölkəyə gətirilən məhsulların həcmi ciddi şəkildə artmışdı. Bu istiqamətdə də son dövrlərdə müəyyən qədər mübarizə aparıldı və bu halların qarşısı alındı. Bunun nəticəsində faktiki olaraq hazırda ölkəyə gətirilən məhsulların rəsmi qeydiyyata alınma faizi yüksəlib. Bu da statistik göstəricilərdə öz əksini tapır".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

"Helsinki Komissiyasının dinləmələrindən sonra Bakıda beynəlxalq konfransın çağırılması gərəkdir"

Zahid Oruc: "Güclü lobbisiz, diasporsuz yaşamağımız çətin olacaq, biz intellektual savaşa hazırlaşmalıyıq"

Helsinki Komissiyasında Dağlıq Qarabağ müharibəsinin yenidən başlanmasının mümkünlüyü və bu məsələdə ABŞ və ATƏT-in rolu mövzusunda dinləmələrin təşkil olunması ölkəmizdə ciddi etirazla qarşılanıb. Dinləmələr ermənipərəst kongresmen Kristofer Smitin təşəbbüsü ilə təşkil edilib.

Ermənilərin əlinə oynayan və onlara kömək etmək məqsədi daşıyan bu tipli dinləmələrə qarşı addımlar atılması, kontur-arqument olaraq Azərbaycanda da alternativ konfransların təşkil olunmasının vacibliyi barədə fikirlər meydana çıxıb. Helsinki Komissiyasına ən tutarlı cavabın bu yolla verilməli olduğu qeyd olunur.

İqtidaryönlü deputat Zahid Oruc "Yeni Müsavat"da açıqlamasında belə bir dinləmələri Azərbaycan tərəfinin də təşkil etməsinin mümkünlüyündən danışdı: "Xatırlayırsınızsa, Suriyada müharibə başlayanda dünyanın 48 dövləti Londonda böyük konfrans keçirdi. Bunu "Suriyanın xilas" adı ilə əlaqələndirmişdilər. Deputat kimi o zaman belə bir çağırış səsləndirdim ki, daha çox dövlətləri bu areala qoşmaq üçün münasibətlərdən istifadə etmək lazımdır. Helsinki Komissiyasının bu dinləmələrindən sonra Bakıda beynəlxalq konfransın çağırılması gərəkdir. Hətta buraya neytrallığı ilə seçilən düşüncə adamlarını, yazıçıları, cəmiyyətə təsir imkanı olan qüvvələri, mühüm televiziya kanallarının nümayəndələrini çağırmaq lazımdır. Bu məsələni geniş formatda ona görə görürəm ki, hansısa bir komissiya səviyyəsində keçirilən dinləmələr daxili auditoriyaya yönələcək. Biz ATƏT-in Minsk Qrupu formatından daha geniş hədəflərə çıxmaq üçün humanitar forumlara Bakı prosesləri statusunda və bir az da ondan yüksək tədbirlərə getməliyik. Bununla prosesləri yeni bir baxışda təqdim etmək imkanlarımız var. Bu gün erməni mediasında Amerikadakı erməni lobbilərinin, mərkəzlərinin gücü haqqında çox böyük silsilə məqalələr dərc olunur. Onların nümayəndələrinin erməni cəmiyyətinə sanki yeni təqdimatlarını verirlər. Orada diqqət çəkən bir məqam var idi. Onlar deyirlər ki, biz istənilən parlamentariyə və ya diplomata telefon zəngi açırıq, Ermənistanı, erməniçiliyin tarixi problemlərini təqdim edirik, onlarla mütəəq görüş alırıq, biz mühüm qüvvəyik, bizimlə mütəəq hesablaşmaq lazımdır. Halbuki Erməni Milli Komitəsi Konqresin binasının bir addımlığındadır, amma onlar telefon zənglərindən söz açıb, yaxın olduqlarını göstərməyə çalışırlar. Bunları ona görə qeyd edirəm ki, güclü lobbisiz, diasporsuz yaşamağımız çətin olacaq. Çünki bilməliyik ki, hər hansı modeldə belə Qarabağ məsələsi həllini tapsa da, ermənilərlə problemlərimiz uzun çəkəcək. Biz elmi, intellektual savaşa hazırlaşmalıyıq. Qarabağ məsələsi ilə bağlı beynəlxalq konfransın keçirilməsi bizə tribuna qazandırır. Helsinki Komissiyasının ölkəmizdə qazandıqı imic hamıya məlumdur. Həmin komissiya bu müzakirələri Vaşinqtonda aparır. Nyu-York onlara çox da uzaq deyil. BMT qətnamələri 90-cı illərin əvvəllərində orada qəbul olunub. Ən uzağı oradan götürsünlər, Qarabağ münaqişəsinin həlli yönündə sənəd, mexanizm axtaran Minsk Qrupuna təqdim etsinlər. Qoy deysin ki, Helsinki Komissiyası BMT qətnamələrinə yenidən qayıtmaq tələb etdi. Biz artıq başqa-başqa halların beynəlxalq aləmdə şahidi olmağadayıq. Təsədüfi deyil ki, Ukrayna deputatlarının iştirak etməyi beynəlxalq tədbirlərdə hər hansı bir ingilis, alman və digər bu kimi deputatlar Ukrayna deputatlarının əvəzində Rusiya ilə ciddi mübarizə aparırlar. Həmin Helsinki Komissiyasında hazırlanan Krimla bağlı sanksiyaların ən sərtini artıq Trampın masası üzərinə qoyublar. Nə eəcə bizim əvəzimizdən bunu bir dəfə edən olmayıb? Bu baxımdan, irəli sürülən təşəbbüsləri dəstəkləyərək, daha da genişləndirərək Bakıda Qarabağ Beynəlxalq Sülh Konfransı kimi görürəm və bunu da parlamentdə dilə gətirməyə hazırəm".

□ Cavanşir ABBASLI

Kürd silahlıları 2014-cü ildən əvvəlki sərhədlərə geri çəkildi

İraq ordusu ciddi müqavimətə rast gəlmədən kürd peşmərgələrini qovub

Kürd peşmərgələri 2014-cü ildən əvvəlki sərhədlərə çəkilib. "Reuters" Xəbər Agentliyinin məlumatına görə, bu barədə İraq ordusunun generalı açıqlama verib. General bildirib ki, Kerkük əməliyyatından sonra ordu qüvvələri mərkəzi hökumətlə kürd muxtariyyəti arasında mübahisəli bölgələrdən peşmərgəni sıxışdırıb çıxarıb.

Qeyd edək ki, İraq mərkəzi hökumətinə bağlı hərbi qüvvələr - federal polis, Antiterror Mərkəzi, ordu və "Həşdi Şabi" - Tuzhurmatı və Kerkük bölgələrinə qarşı əməliyyata başlayıb. Kiçik toqquşmalar istisna olmaqla, peşmərgə müqavimət göstərməyib və geri çəkilib. Nəticədə bir gündə Tuzhurmatı, Kerkük və ətraf bölgələr, sonrakı gün isə Sincar bölgəsi və İraq-Türkiyə sərhədindəki Rabie sərhəd-keçid məntəqəsi azad edilib.

İraq baş naziri Heydər İbadi bildirib ki, əməliyyatın hədəfi kürd muxtariyyəti qüvvələrinin 2014-cü ildən sonra ələ keçirdiyi İraq ərazilərində federal suverenliyin bərpasıdır. Əməliyyat bütün ərazilər geri alınana qədər davam edəcək. Qeyd edək ki, 2014-cü il İŞİD işğalından sonra

peşmərgə qüvvələri İŞİD-dən geri alınan İraq ərazilərini ələ keçirib. Nəticədə kürd muxtariyyətinə aid olmayan 20 min kv.km ərazi kürd silahlılarının nəzarətinə keçib.

Kürd peşmərgələri İraq qüvvələrinə ciddi müqavimət göstərməyib. Bu səbəbdən də 48 saat ərzində Kerkük vilayəti ilə yanaşı, Nino va və Diyale əyalətləri peşmərgə-

dən geri alınıb. Ötən gecə televiziya ilə xalqa müraciət edən muxtariyyət lideri Məsud Bərzani isə dolayısı ilə Kerkükün verilməsində rəqib siyasi qrupları ittiham edib. Bu gün isə kürd muxtariyyəti parlamenti noyabrın 1-də keçiriləcək administrasiya başçısı vəzifəsinə seçkiləri təxirə salıb və Bərzaninin səlahiyyət müddətini daha iki il artırıb. Bununla da Bərzani müəyyən müddət üçün nəfəslik əldə edib. Ancaq 2013-cü ildən bu yana artıq 3-cü dəfə səlahiyyət müddətini artıran Bərzaniyə qarşı daxilə ciddi müxalifətin olması qaçılmazdır. Kürd liderin referendumda israr etməsi məhz bununla bağlı idi. Qərbi də olsa Bərzani referendumdan sonra seçkilərə qatılmayacağını demişdi.

Hələlikə Bərzani Bağdadı müqavimət göstərəcəyi ilə hədələsə də, faktiki olaraq peşmərgə sonradan zəbt olunmuş bölgələri tərk edib. Kürd administrasiyasının 2014-cü il öncəsi sərhədlərinə geri dönməsi müəyyən mənada qarşıdurma ehtimalını azaldır. Bərzaninin bundan sonra referendum mövzusunda nə qədər tələbkar olacağı sual doğurur. Çünki kürd lider ələ keçirilmiş böyük bir ərazini itirib, üstəlik, ciddi neft gəlirlərindən faktiki olaraq məhrum olub. Bu da onun işini bir qədər çətinləşdirir.

□ KƏNAN

Azərbaycan Sosial Demokrat Partiyasının sədri Araz Əlizadənin oğlu Səməd Əlizadənin atasına müavin seçilməsi mediada və sosial şəbəkədə fərqli yanaşmalara səbəb olub. Bir çox insanlar partiya sədrinin oğlunun ona müavin gətirilməsini qınayır və bunun demokratiyaya uyğun olmadığını iddia edirlər. Qeyd edək ki, mediada Səməd Əlizadənin A.Əlizadəyə sədr tərəfindən müavin təyin edildiyi yazılıb. Amma A.Əlizadə deyib ki, oğlu bu posta seçilib.

Bəs partiya sədrləri bu hadisəyə necə yanaşırlar, onlar da övladlarını özlərinə müavin təyin edərlərmi?

ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu bir partiya sədrinin övladını özünə müavin təyin etməsini və ya seçdirməsini normal hal hesab etmədiyini bildirdi. S.Cəlaloğlu deyir ki, ölkədə müşahidə olunan tendensiya belə bir halın ortaya çıxmasına səbəb olub: "Öncə deyim ki, partiya üzvü partiyanın sədrinin oğludursa, onun hüquqlarını məhdudlaşdırmaq olmaz. Partiya sədrinin oğlu əgər partiyanın üzvü kimi özünü ciddi şəkildə doğrulda və partiya daxilində dəstək qazana bilibse, onun partiyada vəzifəyə seçilməsi normaldır. Mən bilmirəm Araz Əlizadənin partiyası fəaliyyət göstərir, yoxsa yox. Eyni zamanda bilmirəm ki, oğlu siyasi fəaliyyətlə məşğul olub, ya yox. Mən bu hadisəni təsadüfən baş vermiş və təkcə Araz Əlizadənin istəyindən doğan hadisə kimi qəbul etmirəm. Əksər dövlət və hökumət qurumlarında rəhbər şəxslərin yaxın qohumları, övladları onların yanında işləyir. Hər kəs öz kreslosunda özündən sonra övladını görmək istəyir, buna çalışır. İndi bu tendensiya, deyəsən, siyasi partiyaların sədrlərinə də sirayət eləməkdədir. Övladını "əvvəlcə özünə müavin gətir, sonra sədr

et" yanaşması işə düşür. Bu, ölkə miqyasında gedən tendensiyaya haqq qazandırmaqdır, təsadüfən baş vermir. Çox güman ki, Araz Əlizadəyə bu addımı atmağı təklif ediblər. O da reallaşdırıb".

Azad Demokratlar Partiyasının sədri Sülhəddin Əkbər isə bildirdi ki, hər bir partiyanın həyatı ölkənin həyatından ayrı deyil. Partiyaların da həyatı ölkənin ictimai-siyasi həyatının tərkib hissəsidir: "Bunu nəzərə alsaq, partiya sədrinin oğlunun partiyanın sədr müavini gətirilməsi gözlənilən bir hadisədir. Hər bir partiya üzvünün partiya sədrinin oğlu olsa belə, hansısa vəzifəyə təyin edilmə, seçilmə hüququ şübhəsiz ki, var. Partiyadaxili demokratik şərait olsaydı, demokratik prinsiplər tam gözlənilsəydi, kimliyindən asılı olmayaraq layiq olan şəxsin təyinatı normal qəbul olunardı. Amma partiyaların daxilində demokratik şərait olmadığına, olanlarda da çox məhdud olduğuna görə cəmiyyətin diqqətini bu cür hallar cəlb edir və müsbət qarşılanmır. Təbii ki, hər bir gerçək demokrat çalışır ki, belə məsələdən uzaq olsun. Çünki bu, ilk növbədə şəxsi siyasi reputasiyasına, həm də partiyasının reputasiyasına mənfi təsir göstərir".

VİP sədri Əli Əliyev qeyd etdi ki, Araz Əlizadənin oğlunun ona

"Oğlunun Araz Əlizadəyə müavin seçilməsi kriminal olay deyil"

Deputatın atdığı addıma fərqli reaksiyalar; partiya sədrilərindən "bu, kənardan gələn təkliflə edilib" deyən də var

Araz Əlizadə

müavin seçilməsi qərarı məxsusi qərardır: "Azərbaycanda bunun baş verməsi təbii qarşılanmalıdır. Mənə görə, bu əməldə kriminal bir iş yoxdur. Əgər həmin gənc qabiliyyətlidirsə, niyə də olmasın? Oğlunun atasının peşəsini mənimsəməsi normal hadisədir və düzgün işdir. Bütün dünyada bu belədir. Dünya həəngi şirkətlər, maliyyə qrupları var ki, orada sülalə prinsipi ilə idarəçilik var. ABŞ-da siyasi klanlar var - Kennedi, Buş və s. Əgər cəmiyyət rəqabət əsasında formalaşsın, proteksiya

toplumun hərəkətverici qüvvəsidirsə, belə nəsil davamçılığında ziyanlı heç nə yoxdur. Rəqabət və bərabər şərtlər cəmiyyəti idarə etməlidir. Rəqəmsal texnologiyaların liderliyinin ABŞ-a məxsus olmasını şərtləndirən amil "IBM"lə "Apple"-nı, Geytslə Cobsun amansız rəqabəti olub. Təəssüf ki, bu, normal cəmiyyətlərin daxili reallığıdır.

Bizim cəmiyyətdə belə təyinatlarla ona görə qıcıqla yanaşırlar ki, eybəcər nümunələr var. Məsələn üçün, mən elə yüksək vəzifə-

lərə təyin edilmiş övladları tanıyıram ki, iş otağında mebel dəyişdirmək və avaraçılıqdan başqa iş bilmir. Fikrimcə, Araz Əlizadənin oğlunun müavin təyinatı bu cür səbəblərdən süngü ilə qarşılanırsa, belə də o gənc qabiliyyətlili birisidir. Mənə gəldikdə, əgər övladım siyasətlə məşğul olmaq istəyərsə, hər hansı partiyadaxili posta layiq olsa, təyinatdan çəkinməmə. Amma təyinat qəddər o, özünü partiyada təsdiq etməli, layiqliyini sübut etməlidir".

ASDP sədri, deputat Araz Əlizadə isə bildirdi ki, oğlunu o, müavin təyin etməyib, bu, təyinat deyil, seçki yolu ilə həyata keçirilmiş addımdır: "Oğlunu niyə müavin təyin edir?" deyənlərin partiya sistemindən xəbəri yoxdur. Bizim partiyada heç kim heç kimi vəzifəyə gətirmir. Oğlum Səməd Əlizadə Azərbaycan Gənclər Təşkilatının da, partiyanın da üzvü olub. 2014-cü ildən o, təyinatla partiyanın beynəlxalq katibidir və beynəlxalq tribunada bizi təmsil edib. Bu dəfə onun müavin və-

zifəsinə namizədliliyi irəli sürüldü və səsvermə yolu ilə seçildi".

Səməd Əlizadənin siyasətçi deyil, iqtisadçı olmasına gəlincə, deputat deyib ki, oğlu siyasəti də yaxşı bilir: "Səməd öz işlərinin öhdəsindən müvəffəqiyyətlə gəlir. Partiyada, partiyanın beynəlxalq məsələlərində mənə kömək edir. Artıq partiya üzvləri onun çox yaxşı işlədiyinə qərar verib və seçildiyi vəzifənin başına keçə bilər. Amma öz ixtisasının da arxasınca gedəcək, doktorantura təhsili alır və dissertasiya da yazır. Partiyada demək olar, maaş yoxdur, Səməd ailəsinə də dolandırmalıdır. Lakin partiya işi ilə ailəsinə dolandıra bilməz".

Qeyd edək ki, ASDP-nin XIII qurultayı olub. Məlumatla görə, qurultayda partiyanın rəhbəri, deputat Araz Əlizadə yenidən sədr seçilib. Oğlu Səməd Əlizadə isə beynəlxalq məsələlər üzrə müavin olub. Təhməz Məmmədov, Günel Babayeva və Cavanşir Əsədov isə digər sahələrdə üzrə müavin seçiliblər.

□ **Etibar SEYİDAĞA**

Deputat atasının agent olub-olmadığını araşdırır...

İlham İsmayıl: "Xüsusi xidmət orqanı heç bir halda şəxsin agent olduğunu açıqlamamaz"

Sosial şəbəkələrdə Azərbaycan Sosial-Demokrat Partiyasının sədri, deputat Araz Əlizadənin atası, şərqşünas alim Məmməd mübariz Əlizadənin DTK (KQB) agentliyi barədə iddialar yenidən gündəmə gəlib. Onun mərhum prezident Əbülfəz Elçibəyin həbsinə baskar olduğu, Elçibəyin isə son sözü M.Əlizadəni biabır etdiyi bildirilir.

Bununla bağlı virtualaz.org A.Əlizadəyə müraciət edib. Deputat suala cavab olaraq bildirib ki, məsələ ilə əlaqədar Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin rəhbəri Mədət Quliyevə müraciət edib: "Xahiş etdim ki, atamın xüsusi xidmət orqanlarının gizli əməkdaşı olub-olmaması barədə mənə məlumat versinlər və Əliyev Əbülfəz Qədirqulu oğlunun məhkəmə işinin materialları ilə tanış olmaq imkanı barədə bildirsinlər. Qeyd etdim ki, atamın parlaq ruhu qaralanır və bunları öyrənmək mənim üçün vacibdir. Mədət müəllimə çox təşəkkür edirəm, o, mənə aydın cavab verdi ki, sizin atanızın adı milli təhlükəsizlik orqanlarının gizli əməkdaşlarının siyahısında

yoxdur və o, Əliyev Əbülfəz Qədirqulu oğlunun məhkəməsində iştirak etməyib".

Amma əksəriyyət ASDP rəhbərinin yalan danışdığını, bununla izləri atasının üzərindən götürməyə çalışdığını deyir. Arqument kimi də xüsusi xidmət orqanlarının şəxsin agent olmasını təsdiqləyən açıqlama verməsini mümkün-süzlüyü göstərilir.

Sabiq MTN polkovniki İlham İsmayıl bildirdi ki, əgər DTX rəhbəri Araz Əlizadəyə başqa cavab versəydi çox təəccüblənərdi: "Mədət Quliyevin cavabı düzgündür. Dünyanın heç bir xüsusi xidmət orqanı heç kəsə demir ki, mənim agentimsən, yaxud deyilsən. Burada arayış veriləcək bir şey yoxdur.

İlham İsmayıl

Hətta ifşa olunmuş agentlər haqqında belə xüsusi xidmət orqanı məxfi əməkdaş olduğu, yaxud agent olması haqqında heç bir rəsmi informasiya vermir. Burada söhbət Məmməd mübariz Əlizadədən getmir. Heç kəs bu dəqiqə deyə bilməz ki, o, agentdir. Onu sübut etmək çox çətindir. Belə şəxsləri onlarla birlikdə işləmiş insanlar ifşa edə bilərlər. Bu da cinayət

məsuliyyəti yaradır. Bu cür məsələlərin bu şəkildə üzə çıxarılması düzgün deyil. Araz Əlizadə deyir ki, arayış verilib ki, sizin atanız siyahıda yoxdur. Əlbəttə, belə olmalı idi. Mədət Quliyev başqa nə deməli idi? Deməli idi ki, bizim agent olub? Əlizadənin bunu mətbuatda sanki kimlərsə cavab kimi təqdim etməsi çox absurddur. Kimin haqqında indiyə qədər təhlükəsizlik xidməti deyib ki, bizim agentdir, yaxud agentimiz olub? Hətta hazırda davam edən Akif Çovdarov, Elçin Quliyevin məhkəməsində bəzi agentlərin yalnız ləqəbi səsələnib, ad-soyadları deyil. Hərçənd ki, o da düzgün deyil. Amma ləqəblə heç kəs bilinmir. Bu məlumatın mətbuata çıxarılması həm jurnalist peşəkarlığı deyil, həm də Araz Əlizadənin sanki Amerikanı kəşf etməsi kimi çıxır. Kimsə deyə bilər ki, onun atası agent olub, amma bu sübut olunmur ki. Bunu sü-

but edən şəxs cinayət hüququnda edən əməliyyatçıdır. İndiyə qədər mətbuata çoxsaylı müsahibələr vermişəm. Bir dəfə agent adı çəkmişəm? Bunu demək mümkün deyil. Dedinsə, həbs olunmalısan. Çünki dövlət sirtini açmış olursan. Kim haqqında, hətta əlinizin içi kimi əmin olduğunuz bir şəxs barəsində müraciət et-

səniz belə, təhlükəsizlik xidmətindən yalnız bizdə bu adda adam yoxdur cavabını alacaqsınız. Hətta DTX rəhbəri Araz Əlizadəyə şifahi və ya yazılı müraciətinə cavab olaraq onun qeyd etdiyi cavab veribsə belə, onun bunu mətbuata açıqlamasının özü də doğru hal deyil".

□ **Cavanşir ABBASLI**

Qanunsuz dini fəaliyyətlə məşğul olanlara qarşı əməliyyat keçirildi

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi (DQİDK), Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti və yerli icra hakimiyyəti orqanları əməkdaşlarının birgə iştirakı ilə dini qurumların fəaliyyət qaydasının pozulması haqqında daxil olan məlumatın yoxlanılması məqsədilə oktyabr 17-də "Binəqədi rayonu dini icması" (Binəqədi rayonu, 8-ci mikrorayon, İbrahim Dadaşov küçəsi) və "İrfan dini icması"na (Binəqədi rayonu, 8-ci mikrorayon, Azadlıq prospekti, ev 15) baxış keçirilib.

DQİDK-nın mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, baxış əsnasında hər iki ünvanda qanunazidd qaydada dini ayinlərin icrası aşkar edilib.

Adıçəkilən dini icmalarda qeyri-qanuni olaraq dini ayin icra edən Əhədov Cəlil Zakir oğlu və Həsənzadə Ramin Abdulla oğlu barəsində DQİDK-nın əməkdaşları tərəfindən İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 515.0.2. və 515.0.3-cü maddələri ilə inzibati xəta haqqında protokol tərtib edilərək aidiyyəti üzrə məhkəməyə göndərilib.

ABS-in Azərbaycandakı səfiri Robert Sekuta ABS-Azərbaycan biznes forumunda çıxışı zamanı bildirib ki, Azərbaycan ABS üçün mühüm ölkədir. Bu baxımdan ABS Azərbaycanda sabitliyin olmasında maraqlıdır: "Rusiya və İranla sərhəd ölkə olması Azərbaycanı nəqliyyat sahəsində mühüm ölkəyə çevirir. Biz əlaqələrimizdə neft-kimya sahəsinin də inkişafına təkan vermək istəyirik. Ümid edirik ki, bu görüşdə biznes nümayəndələri əməkdaşlığımızı necə inkişaf etdirmək və Azərbaycan iqtisadiyyatının çiçəklənməsinə necə kömək edə biləcəklərini yollarını tapacaqlar".

Ekspertlər bildirir ki, səfirin çıxışında iqtisadi əlaqələr və sabitlik məsələsinin vurğulanması ABS-in Azərbaycanla münasibətlərdə demokratiyanı arxa plana keçirməsinin, iqtisadi əlaqələrin Vaşinqton üçün daha vacib olmasının növbəti dəfə isbatdır. Azərbaycan ABS-la müqayisədə çox kiçik ölkə olsa da Vaşinqton üçün çox böyük əhəmiyyətə malik strateji komponentdir. Vaşinqton bu komponentin əldən çıxmasını istəməz. ABS Azərbaycanla münasibətləri əlaqələrə ciddi zərbə vuracaq həddə heç zaman pisləşdirməz. Azərbaycan regionda marağı olan ölkələr, xüsusilə ABS üçün strateji əhəmiyyət daşıyan bir ölkədir. Azərbaycan Rusiya və İranın arasında olan elə bir strateji nöqtədir ki, bu məsələdə demokratiyanın sərhədinin cızılması və yeni dünya

düzenində tutacağı yer çox mühümdür. Buna görə də Azərbaycandan ABS-in imtina etməsi və ya Azərbaycanı proseslərdən sıxışdırması o qədər rahat deyil.

Azərbaycan Avropain-teqrasiya Milli Komitəsinin təsisçisi və üzvü Əvəz Həsənov bu barədə "Yeni Müsavat"a şərhində bildirdi ki, Azərbaycan təkcə iqtisadi əlaqələr baxımından deyil, qlobal siyasi münasibətlər baxımından da ABS və Avropa üçün kifayət qədər vacib bir ölkədir. Burada ölkənin iqtisadi potensialı, eləcə də Türkmənistan və Qazaxıstan qazının Avropaya daşınması üçün tranzit bölgə olmasının da önemi var. ABS-a və Avropaya iqtisadi partnyorluğu uğurla davam etdirmək üçün Azərbaycanda sabit siyasi sistemin olması çox vacibdir. Səfirilər də zaman-zaman bunu dilə

ABS səfirinin mesajı - sabitlik və iqtisadi əlaqələr daha mühümdür...

Əvəz Həsənov: "ABS və Avropa ilə iqtisadi partnyorluğu uğurla davam etdirmək üçün Azərbaycanda sabit siyasi sistemin olması çox vacibdir"

gətirir: "Bu siyasi sabitliyi yarıdan siyasi qüvvələrin olması o deməkdir ki, ABS və Avropa burada stabil siyasi kursun davam edəcəyinə təminat alırlar. Əgər istər ABS, istərsə Avropa ölkələri burada güclü alternativ siyasi gücün və rəhbərin olacağını görsəydilər, çoxdan ölkəmi-

zə qarşı sanksiyaları və məhdudlaşdırmaları ciddiyləşdirərdilər və burada fərqli siyasi mühitin formalaşmasına dəstək olardılar. Ancaq görünür ki, həmin ölkələrin siyasi institutları Azərbaycanda insan hüquqları və demokratiya ilə bağlı prosesləri pisləsələr də, ümumi

olaraq ölkəyə münasibətləri qərb ölkələrinin tam olaraq inandırıcı partnyor imicini artırır. Bu, eyni zamanda dolayısı yolla təzyiqlərin də artırılmasına rəvac verir. Eyni zamanda burada sabitliyin hesabına iqtisadi layihələrin uğurla icrasını istəyirlər, Azərbaycanın sekulyar islam modeli olan bir ölkə ob-

razında qalmasını istəyirlər, ölkədə demokratik seçki və insan hüquqlarına hörmət olunmasına təminatın olmasını isə sadəcə, arzulayırlar. Buna görə xüsusi təzyiq etmə-
Ekspertin sözlərinə görə, ABS Konqresi, Avropa Parlamenti, Avropa Şurası və ATƏT kimi qurumlar Azərbaycanla bağlı sərt bəyanatlar qəbul etməsinə baxmayaraq, bu, ABS prezidentinin administrasiyasının və Avropa Birliyinə daxil olan ölkələrin Azərbaycana qarşı dövlət siyasətinə ciddi təsir etmir. ABS-in Azərbaycandakı səfirinin də Azərbaycanla bağlı son dedikləri bunun sübutudur: "Eyni zamanda ABS və bəzi Avropa Birliyi ölkələri Azərbaycanın neft ixracı və tranziti ilə bağlı icra etdiyi layihələrdən xüsusi pay əldə etmək üçün bəzən güclü siyasi təzyiq etmə-

yə maraqlıdırlar. Bəzən iqtisadi partnyora olan normal münasibətdir. Bizim haqkimyyət də bunu yaxşı bilir".
Ekspertin sözlərinə görə, ABS Konqresi, Avropa Parlamenti, Avropa Şurası və ATƏT kimi qurumlar Azərbaycanla bağlı sərt bəyanatlar qəbul etməsinə baxmayaraq, bu, ABS prezidentinin administrasiyasının və Avropa Birliyinə daxil olan ölkələrin Azərbaycana qarşı dövlət siyasətinə ciddi təsir etmir. ABS-in Azərbaycandakı səfirinin də Azərbaycanla bağlı son dedikləri bunun sübutudur: "Eyni zamanda ABS və bəzi Avropa Birliyi ölkələri Azərbaycanın neft ixracı və tranziti ilə bağlı icra etdiyi layihələrdən xüsusi pay əldə etmək üçün bəzən güclü siyasi təzyiq etmə-

□ Etibar SEYİDAĞA

100 illik diplomatik danışıqlar məkanı - Cenevrə...

Dünya siyasətinin və maliyyəsinin mərkəzi İsveçrə haqqında nə bilirik?

Xəbər verdikimiz kimi, oktyabrın 16-da İsveçrənin Cenevrə şəhərində Azərbaycan və Ermənistan prezidentləri arasında görüş baş tutub. Prezidentlərin görüşü İsveçrənin BMT-nin Cenevrə ofisindəki və digər beynəlxalq təşkilatlardakı daimi nümayəndəsinin ofisində keçirilib. Ancaq fotolarda görüşün baş tutduğu məkannın sadə görünüşü diqqətləri cəlb elədi. Əcəba, dünyanın ən gözəl və rifah ölkəsində iki prezidentin görüşü nədən bu qədər sadə, hətta nimdaş görünən məkanda baş tutur?

Məsələ ondadır ki, İsveçrə tarix boyu çoxlu sayda bu cür tədbirlərə ev sahibliyi edib. Dünya tarixinin, xüsusən də son 100 ildə ən mühüm siyasi, diplomatik danışıqlar məhz İsveçrədə, xüsusən də Cenevrədə keçirilib.

Avropanın mərkəzində yerləşən, gözəl təbiətə malik İsveçrə dünyada bankların, bahalı saat markalarının vətəni hesab olunur. İsveçrənin ən mühüm özəlliyi isə heç şübhəsiz ki, tərəfsiz dövlət olmasıdır. Ölkənin tərəfsizliyi ilə bağlı ilk beynəlxalq siyasi hadisə 1815-ci ildə Vyana konqresində qəbul olunan sənəd idi. Bununla da Avropa dövlətləri İsveçrənin müs-

təqil və tərəfsiz ölkə olmasını qəbul etdilər, buna beynəlxalq təminat verdilər. Sonrakı illərdə də İsveçrə bu mövqeyini qoruyub saxladı və bir dünya cənnətinə çevrildi.

1863-cü ildə isə İsveçrədə dünyada tərəfsiz yardım qurumu olan Qızıl Xaç təşkilatı yaradılıb. Hazırda bu ölkənin bayrağı həm də Qırmızı Xaçın bayrağıdır. İsveçrə Avropa Birliyinin üzvü deyil, BMT-yə isə yalnız 2002-ci ildə üzv olub. 2006-cı ildən bu yana BMT İnsan Haqları Şurası da İsveçrədə yerləşir. Yeri gəlmişkən, BMT-nin Nyu-Yorkdan sonra ikinci əsas ofisi İsveçrənin Cenevrə şəhərində yerləşir. Bundan

başqa, BMT Qaçqınlar Təşkilatı (UNHCR) və daha bir çox ofisləri İsveçrədə yerləşir. Həmçinin Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı, Beynəlxalq Əmək Təşkilatı, Beynəlxalq Telekomunikasiya İttifaqı, Ümumdünya Ticarət Təşkilatı da daxil olmaqla, 200-ə qədər beynəlxalq qurumun ofisi İsveçrə ərazisindədir.

Hər il yanvar ayında İsveçrənin Davos qəsəbəsində dünya liderlərinin iştirakı ilə beynəlxalq iqtisadi forum keçirilir. Burada Beynəlxalq Basketbol Federasiyası, Avropa Futbol Federasiyaları Assosiasiyası (UEFA), Beynəlxalq Futbol Federasiyası Assosiasiyası (FIFA), Beynəlxalq Buzüstü Xokkey Federasiyası, Beynəlxalq Motosikletçilər Birliyi, Beynəlxalq Olimpiya Komitəsi və 385 bank fəaliyyət göstərir.

İsveçrəni dünya varlıları üçün cəlbedici edən onun füsunkar təbiəti, Alp dağlarında

yerləşən kurortları deyil, həm də bank hesablarının gizliliyinə verilən dövlət təminatıdır. Yerli qanunlara görə, heç bir bank hesabı sahibinin razılığı olmadan açıqlana bilməz. Bank təhlükəsizliyi ilə bağlı məlumatsız insanlara belə banklar xüsusi məsləhətçi xidmətləri verir.

Yeri gəlmişkən, bir qədər əvvəl dünyanın 203 ölkəsindən olan 106,000 müştərinin 100 milyard dollarlıq sərvəti haqda məlumatlar mediaya sızdırılmışdı. Gizli məlumatların gün işığına çıxması ilə HSBC bankının firıldaqçılara, terrorçular və quldurlara yardım etdiyi və ümumi dəyəri 120 milyard dollarla ölçülən çirkli pulların yuyulması əməliyyatı həyata keçirdiyi ortaya çıxıb. Bankın vergi və qaçaqmalçılıq işlərinə yardım etdiyi şəxslər arasında dünya miqyasında tanınan cinayətkarlar, korrupsiyada ittiham olunan siyasətçilər və iş adamları, eyni zamanda dünya siyasətçiləri, aktrisalar, idmançılar da yer alır.

Ancaq bütün bunlara baxmayaraq, İsveçrə dünyanın ən zəngin adamları və siyasətçiləri üçün ən cəlbedici ölkə olaraq qalır. Bir səbəb deyildi - beynəlxalq təminat.

İkinci əsas təminatı isə onun keçilməz coğrafiyasıdır. Əsasən yüksək sıldırımlı dağlardan ibarət olan təbii "səngərlərə" sahib İsveçrənin kənarından müdaxilə ilə işğal olunması xeyli dərəcədə çətindir.

Qeyd etdikimiz kimi, dünya tarixinin ən məşhur danışıqları, anlaşmaları məhz İsveçrə ərazisində aparılıb. Lozanna Universitetinin salonunda 1923-cü il iyulun 24-də Türkiyə Böyük Millet Məclisi ilə İngiltərə, Fransa, İtaliya, Yaponiya, Yunanistan, Rumıniya, Bolqarıstan, Portuqaliya, Belçika, SSRİ və Yuqoslaviya nümayəndələri arasında Lozanna müqaviləsi imzalanıb. Cenevrə Konvensiyası, Sürix protokolları kimi xeyli populyar olan sənədlər, diplomatik danışıqlar İsveçrədə aparılıb. 2015-ci ildə İran və "altılıq" (BMT TŞ 5 daimi üzvü və Almaniya) arasında uzun-uzadı davam edən və nəticədə nüvə anlaşmasının imzalanması ilə nəticələnən məşhur da-

nışıqlar məhz İsveçrədə aparılıb.

İsveçrənin təhlükəsiz ölkə olmasının daha bir səbəbi isə əhalisinin həddən artıq silahlı olması ilə bağlıdır. 8 milyon əhali olan ölkənin hərbi qüvvələri ilə yanaşı, vətəndaşlarının demək olar ki, böyük çoxluğu silahlıdır, hətta bəzi məlumatlara görə, İsveçrədə az qala hər evdə silah mövcuddur.

Bütün bu beynəlxalq və yerli qanunlar dünya varlıları üçün İsveçrəni cəlbedici edir. Dünyanın bir çox ölkələrinin siyasi xadimlərinin məhz İsveçrə banklarında gizli hesablarının olmasının səbəbi bu amillə bağlıdır. Digər tərəfdən, gözəl təbiəti, turizm imkanları planetin hər nöqtəsindən imkanlı insanları, siyasətçiləri bu ölkəyə cəlb edir. Nəticədə dünyanın əksər nüfuzlu qurumları, təhsil ocaqları, idman, maliyyə, siyasi və sair təşkilatlar özlərinə mərkəzi ofis olaraq İsveçrəni seçirlər.

□ KƏNAN

Ziya Məmmədovun nazir qüdasının limiti bitmək üzrə

Azərbaycanda qeyri-neft sektorunun inkişafı dedikdə, ilk olaraq diqqətlər aqrar sahəyə yönəlir. Bu da sərbəhsiz deyil, çünki ölkə rəhbərliyinin qeyri-neft sektorunda əsas prioriteti məhz bu sahədir. Xüsusilə son 2 ildə ölkədə ixracçılıqla bitkilərin becərilməsinə böyük önəm verilir. Dövlət torpaq sahiblərini pambıq, çeltik, çay, tütün kimi bitkilərin yetişdirilməsinə stimullaşdırmaq üçün subsidiyalar ayırır. Bundan əlavə, fındıqçılığın, baramaçılığın inkişafına yönəlmiş dövlət dəstəyi tədbirləri həyata keçirilir - tinglər, barama qurdu dövlət hesabına alınır və sair.

Görünən odur ki, aqrar sektorun inkişafı üçün bu sahəyə məsul qurumların təşəbbüsləri ölkə rəhbərliyi tərəfindən dəstəklənir. Yeni aqrar sahədə dövlət siyasətini hazırlayıb həyata keçirən əsas qurum - Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinə bütün zəruri dəstək verilir.

Ölkənin ərzaq təhlükəsizliyinə zərbə

Lakin ölkə rəhbərliyinin bu dəstəyindən adçıqilən nazirliyin Azərbaycanın ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunması baxımından səmərəli bəhrələndiyini söyləmək mümkün deyil. Hansı ki, bu, ölkə prezidentinin birbaşa diqqətində olan məsələdir. Prezidentin kənd təsərrüfatına həsr olunmuş müşavirələrdəki çıxışlarının əsas xəttini məhz ölkənin strateji ərzaq məhsulları ilə daxili istehsal hesabına təmin edilmə vəziyyəti təşkil edir. Məsələn, bu ilin avqustunda Qaxda barama, tütün və fındıq istehsalının inkişafı məsələlərinə dair respublika müşavirəsindəki çıxışında İ.Əliyev qeyd etdi: "Bu gün biz özümüzü etlə tam təmin edirik. Toyuq əti ilə 100 faiz, süd və süd məhsulları ilə təqribən 80 faiz səviyyəsində təmin edirik. Əminəm ki, növbəti 2-3 il ərzində öz tələbatımızı tam ödəyəcəyik və eyni zamanda, xaricə də süd məhsulları ixrac edəcəyik".

KTN-in bilavasitə xeyir-duası ilə rayonlarda son 2 ildə əkin sahələrinin heyvandarlığın sıxışdırılması hesabına artırılması yolu tutulub: xüsusilə maldarların istifadəsində olan otlaq, qışlaq, biçənək əraziləri, yonca sahələri məcburən müxtəlif bitkilərin əkinini üçün ayrılır. Ötən ildən etibarən heyvandarlıqla məşğul olan fermerlərin bununla bağlı etirazları başlansa da, aqrar sektorun inkişafına cavabdeh olan Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi bu etirazları qulaqlarına vurmaqdadır. Maldar fermerlərin nazir Heydər Əsədovla görüşləri isə heç bir fayda vermir. Onların problemlərini aradan qaldırmaqda yardımçı olmaq əvəzinə, nazirin fermerlərə bir məsləhəti olur: "Etirazın varsa, məhkəməyə get".

Yeri gəlmişkən, bir haşiyə çıxaraq qeyd edək kənd təsərrüfatı naziri Heydər Əsədov onun fəaliyyətini tənqid edən sabiq işçisi Sabir Vəliyevi də məhkəməyə göndərmiş və 300 manat cərimə etməyə nail olub.

Heyvandarlığın sıxışdırılmasının mənfəət nəticələri özünü çox gözəltməyib. Ötən sayımızda da xəbər verdikimiz kimi, Dövlət Gömrük Komitəsinin məlumatına görə, bu ilin 8 ayında et idxalı ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə miqdar baxı-

Heydər Əsədov aqrar sektoru necə batırır - şok rəqəmlər

Kənd təsərrüfatı naziri ölkənin ərzaq təhlükəsizliyinə ciddi zərbə vurur; onun rəhbərlik etdiyi sahəyə ayrılan milyonları korrupsiya "əjdahası udur"; prezidentin önəm verdiyi, qaldırmağa çalışdığı sahəni Əsədov, faktiki, məhv edir

mından 66,96 faiz, süd idxalı 54,2 faiz, kərə yağı və süddən hazırlanmış digər yağlar isə 5,82 faiz artıb. Dəyər ifadəsində et idxalında artım 2 dəfədən çox olub. Süd idxalında isə belə artım 65,4 faiz, kərə yağı və süddən hazırlanmış digər yağlar 38,69 faiz təşkil edib. Bu məhsulun idxalına ötən ilin 8 ayında 36 milyon dollar sərf olunubsa, bu ilin eyni dövründə xaricə gedən vəsait 97,8 milyon dollara çatıb. KTN-in şöbə müdiri bu artımı əhalinin həmin məhsulları daha çox istehlak etməyə başlaması ilə əsaslandırır. İdxalı ilə bərabər, qiyməti də sürətlə artan et, süd, kərə yağı son illərdə gəlirlərində demək olar ki, artım olmayan əhalinin birdən-birə 30-40 faiz çox alması aydın məsələdir ki, real ola bilməz.

Qeyd edək ki, son illərdə ölkəyə dövlət hesabına minlərlə baş cins mal-qara idxal olunaraq, fermerlərə güzəştli qiymətlərlə satılır. Hər halda, KTN-in rəsmi statistikasından belə görünür. Elə KTN rəhbərliyi də bir çox hallarda heyvandarlıqda intensiv inkişafın zərurətindən danışıq - mal-qaranın baş sayının deyil, məhsuldarlığına önəm verdiklərini bildirir. Lakin həmin mal-qaranın sonrakı taleyi - onları alanları et-süd istehsalında hansı müsbət nəticələr əldə etdikləri, bundan dövlətin, əhalinin qazancının nə olduğuna dair qiymətləndirmə aparılıb məlumat verilmir. Digər tərəfdən, daxili tələbat

tam təmin edəcək sayda cins mal-qara olmadan baş sayını azaltmaq ölkəni heyvandarlıq məhsullarının idxalından asılı vəziyyətə salmaq təhlükəsi yaradır. Gömrük statistikasına isə bu təhlükənin reallaşmağa başlamasından xəbər verir.

Nazir kooperativlərə inanmır?

Ölkədə kənd təsərrüfatının əsas problemlərindən biri torpaqların xırda sahələrə bölünməsidir - bu, prezident tərəfindən təsdiqlənən "Azərbaycan Respublikasında kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalına və emalına dair Strateji Yol Xəritəsi"ndə də əksini tapıb. Belə ki, statistika görə, ötən il 1,2 milyon hektar sahədə aparılan əkinlər üçün yanacaq və motor yağlarına görə dövlət yardımı almaq məqsədilə Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinə müraciət edən 385,2 min istehsalçının 74,1 faizi 3 hektara qədər, 15,5 faizi 3-4,9 hektar, 7,4 faizi 5-9,9 hektar, 1,9 faizi 10-19,9 hektar, 0,9 faizi 20-49,9 hektar, 0,4 faizi 50 hektar və daha çox torpaq sahəsinə malikdir. Bu problemin həlli üçün ötən il "Kənd təsərrüfatı kooperativləri haqqında" Qanun qəbul edilmiş, bu ilin iyulunda isə "Azərbaycan Respublikasında kənd təsərrüfatı kooperativlərinin inkişafına dair 2017-2022-ci illər üçün Dövlət Proqramı" prezident tərəfindən təsdiqlənib. Hər iki sənəddə kənd təsərrüfatı kooperativlərinin yaradılmasının dövlət tərəfindən dəstəklənməsi əsas prioritet

elan edilib. H.Əsədov isə mətbuatda müsahibə verərək kooperativlərin Azərbaycanda geniş yayılacağına inanmadığını bildirir.

"**Özəl mülkiyyət toxunulmazdır. Kim hansı bitkini istəyirsə, əkin və dövlət inkişafı stimullaşdırılmalı və insanların azad seçim hüququnu təmin etməlidir.**" - Bunu deyən kənd təsərrüfatı naziri rayonlarda inzibati qaydada - kənd icra nümayəndələrinə, bələdiyyə sədrinə pərakəndə şəkildə müxtəlif bitkilər əkdirməsinə, yumşaq desək, göz yumur. Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin internet saytında əkinlərə görə subsidiyaların verilməsinə dair cədvəllərə baxdıqda açıq görünür ki, hər kənddə ən çox subsidiya məhz icra nümayəndələrinə və bələdiyyə sədrinə verilir. Hansı ki, bir çox hallarda yerlərdə torpaqların imkanı, suvarılıma şəraiti nəzərə alınmadan aparılan belə əkinlərdən məhsuldarlıq çox aşağı olur, bəzənsə heç olmur. Ötən ay mətbuatda Goranboy rayonunda suvarma imkanı məhdud ərazilərdə əkilən pambıq sahələrinin susuzluqdan məhv olmasına dair məlumatlar yer aldı.

Halbuki prezident İ.Əliyev əkinlər planlaşdırılarkən suvarma imkanlarının nəzərə alınmasını daim vurğulayıb, məsul şəxsləri bu amilə diqqət yetirməyə səsleyir.

Yüz milyonlarla manat dövlət subsidiyası niyə nəticəsiz qalır?

Müstəqil mütəxəssislərin hesablamalarına görə, Azərbay-

canda əkin sahəsinə görə subsidiyalaşma kənd təsərrüfatı istehsalında ciddi kəmiyyət və keyfiyyət dəyişikliyinə gətirməyib. Buna görə də illərdir dövlətin dəstək verdiyi bütün növ bitkilər üzrə subsidiyanın əkin sahəsinə görə deyil, son məhsula görə verilməsi təklif olunur. Məsələn, 10 ildən yuxarıdır Azərbaycanda taxıl əkinlərinin sahəsinə görə istehsalçılara subsidiya ödənilir. Nəticə isə belədir ki, taxıl əkinlərinin sahəsi az qala 1 milyon hektara çatsa da, ölkə ərzaq buğdasının əksər hissəsini xaricdən idxal edir. Hər il Rusiya və Qazaxıstandan 250-300 milyon dollarlıq buğda alınır. Üstəlik, daxildə istehsal olunan buğda çox ciddi keyfiyyət problemi yaşayır.

Heyvandarlıq məhsullarının idxalının sürətlə artdığı, taxıl istehsalında qarşıya qoyulan əsas hədəfə nail olunmadığı bir dövrdə H.Əsədovun söylədiyi "cənab prezident bizim qarşımızda dəqiq hədəf qoyub - ölkəni kənd təsərrüfatı məhsulları ilə maksimum daxili istehsal hesabına təmin etmək. Söhbət ilk növbədə heyvandarlıq məhsullarından, ətdən, yağdan, un məmulatlarından gedir" fikrinin nə qədər real olub-olmadığını görmək elə də çətin deyil...

başqa heç bir məlumat yer almayıb. Daha maraqlısı budur ki, 2016-cı ildə bu KTN-in bu şirkətdən 6,5 milyon manatlıq vaksin almasına dair mətbuatda məlumat gedib. Vaksinlə kənd təsərrüfatı texnikası arasında hansı əlaqənin olduğunu yəqin ki, H.Əsədov və onun işçiləri daha yaxşı izah edərlər.

Aparığımız kiçik araşdırma göstərdi ki, "Aqrolinq" ASC-nin fəaliyyətində qeyri-şəffaf qalmaqdadır. Xatırladaq ki, H.Əsədov nazir təyin olunandan dərhal sonra ASC-nin əvvəlki rəhbərliyini qeyri-şəffaf işləməkdə, dövlət vəsaitlərindən səmərəsiz istifadədə günahlandırılıb vəzifədən uzaqlaşdırılmağa nail oldu. Bundan sonra gözlənilirdi ki, kənd təsərrüfatına dövlət dəstəyinin ən əsas icraçısı olan bu qurumun işində dönüş yaranacaq, ən azı dövlətin ayırdığı pullar təyinatna uyğun xərclənəcək. Lakin Hesablama Palatasının ASC-də aparıldığı yoxlamalar bunun əksini göstərdi. Palatanın açıqladığı məlumatdan aydın oldu ki, 2014-2015-ci illər və 2016-cı ilin 6 ayı ərzində artıq xərclərə yol verilib. Müəyyən edilib ki, kənd təsərrüfatı texnikaları üçün 2014-2016-cı illərdə alınmış ehtiyat hissələrinin rayon bölmələri

nə və kənar şəxslərə verildiyi rəsmiləşdirilsə də, onların dəyəri ASC-nin istifadəsində olan texnikaların qalıq dəyərində əlavə edilə bilməyib. Auditlə əhatə olunan dövrdə alınmış mineral gübrənin anbardan vahid qiymətə satışı ASC tərəfindən qiymətlərin tənzimlənməsi üçün imzalanmış əmrə əsasən təmin edilib ki, bu da qiymət fərqi hesabına gəlirlərinin təkrar dövriyyə və büdcə vəsaiti hesabına artmasına səbəb olub və sair.

Nə nazirliyin öz saytında, nə də tabeli qurumlarında, o cümlədən "Aqrolinq" ASC-nin saytında illik təsərrüfat və maliyyə hesabatları yerləşdirilməyib. Nazirlik tərəfindən dövlət vəsaitləri hesabına həyata keçirilən irihəcmli alqı-satqıları üzrə keçirilmiş prosedurların nəticələri barədə heç bir məlumat açıqlanmır.

Güman edirik ki, mətbuata açıq olduğunu bəyan edən H.Əsədov qaldırdığımız problemlərlə bağlı açıqlama verəcək.

Xatırladaq ki, H.Əsədov nazir vəzifəsinə 2013-cü ilin oktyabr ayında təyin edilib. Ötən 4 il müddətində onun rəhbərlik etdiyi sahə nəinki inkişaf etmədi, əksinə, daha da geri qaldı. Heydər Əsədov sabiq neqliyyət naziri Ziya Məmmədovun qüdasıdır.

"Yeni Məsəvat" qəzeti yazıda göstərilənlərlə bağlı KTN-ə sorğu hazırlayıb göndərib. Nazirlikdən sorğumuza cavab verilsə, onu da çap edəcəyik.

☐ "Yeni Məsəvat"ın iqtisadiyyat şöbəsi

"Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyan məsuliyyətsiz şəkildə Dağlıq Qarabağ münaqişəsi üzrə birgə bəyanatın çərçivəsindən kənara çıxıb". "Trend" in məlumatına görə, bunu Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov deyib.

ile danışmağın yalnız bir yolu var. Biz indi elə bir dünyada yaşayırıq ki, indi dövlətlərin ərazi bütövlüyünə verilən beynəlxalq təminatlar, dünyanın aparıcı dövlətlərinin yazılı zəmanətlərinə belə etibar etmək mümkün deyil. Ukraynanın nüvə silahından imtina etmə-

"Yeni Müsavat"a dedi ki, prezidentlərin Cenevrə görüşünün hansısa real nəticələrə səbəb olacağı və orada ciddi razılaşmaların əldə ediləcəyi gözlənilirdi: "Çünki konkret nəticə əldə etmək üçün görüşdən əvvəl böyük hazırlıq prosesi aparılmalı, ekspertlər və

Söhbət ondan gedir ki, təmas xəttindəki gərginlik göydən düşməyib, bu, münaqişənin birbaşa nəticəsidir. Deməli, təmas xəttindəki problemin həlli elə münaqişənin özünün həllindən keçir. Elə ona görə də münaqişənin həlli üzrə real müzakirə mərhələsinə başla-

79 milyondan 4-5 döniyün çıxması bu qədər təəccüblüdürmü?..

Hüseyinbala SƏLİMOV

Əvvəlcə onu deyim ki, bu son illərdə Dağlıq Qarabağa icazəsiz və qanunsuz səfərlər edən əcnəbi emissarlarla Azərbaycan dövlətinin çox sərt mövqə sərgiləməsi olduqca təqdirəlayiq və vacibdir.

Belə reaksiyaya həmin əcnəbilərin özlərinin dövlətləri də anlaşıqla yanaşanda və Bakının haqlı tələbini yerinə yetirəndə bu, dönüb lap ikiqat təqdirəlayiq olur, çünki bu cür hüquqi - siyasi anlaşma istər-istəməz Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün və suverenliyinin, Dağlıq Qarabağın onun ayrılmaz hissəsi olmasının əlavə təsdiqinə çevrilir.

Bu mənada bir neçə Türkiyə vətəndaşının Dağlıq Qarabağa qanunsuz səfərlə bağlı məsələnin də günün ən aktual mövzularından biri olması çox anlaşılındır. Buradakı haqlı gileyi də başa düşmək mümkündür, Azərbaycan türkünün qardaş Türkiyə dövlətindən ədalətli umacaqlarını da...

Amma bir azacıq sui-istifadə də var bu məsələdə - əgər hər min nəfər buna ürək yanğısı ilə, iki qardaş dövlət arasındakı anlaşmanın və birliyin daha yüksək səviyyəyə çatması arzusu ilə yanaşırsa, bir-iki nəfər də bundan sanki sevinc duyur, elə bil illərlə ürəklərində gizlətdikləri qınağı, acı tənəni - "Bu da sizin Türkiyə!" sözlərini üzümüzə çırpmaq üçün fürsət gözləyirləmiş...

Doğrusu, bəndənizi də mövzuya müraciət etməyə daha çox elə bu detal vadar etdi. Bir daha Türkiyə əhalisinin sayını deqiqləşdirdim özüm üçün. Söz yox, əvvəl də təxminən bilirdim onu, amma bir daha əmin oldum ki, Türkiyədə 79 milyondan artıq insan yaşayır.

İndi özünüz bir suala cavab verin: 79 milyonun içindən 4-5 nəfərin dönük çıxması və ya bu qədər əhalidən 4-5 nəfərin erməni diasporunun və yaxud da Avropanın müəyyən strukturlarının 15 -20 min dollarına tamarzıması belə təəccüblüdürmü? Doğrudanmı, qeyri-adi hadisədi bu? Məgər son illərə qədər öz aramızda belələri az idimi? Əsas o deyildi ki, 79 milyonluq Türkiyə bizimdir, bizim arxamızdadır?!

Bu, məsələnin bir tərəfidir... Digər aspektlərə gəldikdə, əminəm ki, Türkiyə hökuməti bizim müvafiq strukturların tələbinə cavab verəcək. Bilirsinizmi, demokratik ölkələrdə bəzi məsələləri operativ şəkildə, tez bir zamanda həll etmək ən azı prosedür baxımından çətin olur, mən hələ digər çətinlikləri demirəm. Təbii, bunu məsələni "ört-basdır" etməyə bir cəhd kimi yozmağa gerek yox, bir azacıq da bizim müvafiq strukturların daha ısrarlı olmasına ehtiyac var.

O ki qaldı Azərbaycana qarşı yönəlmiş qətnəmələrə bəzi türk deputatların, o cümlədən də hörmətli Dəniz Baykalın səs verməsinə, əvvəl onu deyim ki, cənab Dəniz Baykala hər şeydən öncə tez sağalmağı arzu edirdik - elə bu günlərdə eşitdik ki, CHP - nin veteranlarından olan bu adam xəstəxanaya yerləşdirilib...

Bəs bu xüsusda daha nə demək olardı? Başlanğıcını böyük Atatürkdən götürsə də, CHP hazırda sosialist internasionalı ilə, Avropa sosialistlərlə bağlı təşkilatdır. Bunun da məsələyə təsirini tamam istisna etmək olmaz.

Həm də daha bir detal var. Hazırda Türkiyə və Azərbaycanın hökumətləri arasında çox yüksək anlaşma mövcuddur. Bu səbəbdən mühüm bir detalı unutmamaq olmasın ki, müxalif siyasi cinahlarda hətta bu da qısqançlıq yarada bilər.

Düzdür, Türkiyədə böyük siyasi qüvvələr arasındakı münasibətlər heç də tamam konfrontasiya həddində deyil.

Fəqət, müxalifət yenə müxalifətdir və siyasi müstəvi nə qədər hamar, "çıxıntısız" olsa belə, onun bütün məkanlar və zamanlar üçün yazılmamış qanunu var: müxalifətə görə, hakimiyyət üçün pis olan hər şey məqbuldur...

Bir sözlə, səbəblər və motivlər çox ola bilər, amma bizim Türkiyənin bütün siyasi qüvvələrindən və insanlarından bir-cə istəyimiz var - ən əsas və ümdə problemimizə, Qarabağ məsələsinə daha anlaşıqla yanaşmaq!..

Elə özümüzlərdən də müəyyən umacağımız var: ayıran yox, əksinə birləşdirən məqamları axtarın!..

Bir məsələni də xüsusi qeyd etmək istərdim. Düşünürdüm, illər işini görüb və bütün məsələlərdə olmasa da, bir neçəsində ortaq məxrəcə gələ bilmişik. Amma bir epizod məni inandırdı ki, hələ tamam belə deyil.

Təsəvvür edin ki, Rusiya azacıq dirçələn kimi, rus silahının səsi Suriyada eşidilməyə başlayan kimi, xüsusən də Kırım ilhaq olunandan kimi bizim bəzi "moskvapərəstlər" dərhal oyandılar. Yenidən əcaib - qərib "müzakirələr" başladı ki, bəs, biz türk deyilik, azərbaycanlıyıq və s. və i.

Ona görə bu hadisəni də, 4-5 türk vətəndaşının hərəkətinə də belə məqsədlər üçün istifadə etmək lazım deyil. Əvvəldə dedim ki, həmişə birləşdirən məqamları axtarın, ayıranları yox - təbii ki, əgər niyyətiniz və məramınız xoşdursa...

"Bundan o yana güzəşt mümkün deyil" - ekspertlərdən müharibə xəbərdarlığı

Ermənistan prezidentinin məsuliyyətsizliyi bölgədə yeni hərbi qarşıdurmaya gətirə bilər...

Nazir xatırladı ki, bu, prezidentlərin birgə bəyanatı olub: "Serj Sərkisyanın məsuliyyətsiz şəkildə bu bəyanatın çərçivəsindən kənara çıxması düzgün deyil". O qeyd edib ki, münaqişənin nizamlanması üzrə danışıqlar substantiv olmalıdır: "ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrələrindən xarici işlər nazirləri səviyyəsində görüşün keçirilməsi üzrə təklif var. Əsas odur ki, konkret danışıqlar aparılsın".

Elçin Mirzəbəyli

Qeyd edək ki, Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin görüşündən sonra yayılmış birgə bəyanatda danışıqların davam etdirilməsi və gərginliyin azaldılmasına yönələn addımlardan imtina barədə razılığa gəlinməsi vurğulanırdı. Lakin görüş başa çatandan az sonra Serj Sərkisyan Cenevrədə, erməni icmasının nümayəndələri ilə görüşdə öz ampluasına qayıdaraq danışıqların mənasının olmadığı görüntüsünü yaratdı. Sitat: "İstəyirəm ki, bir şeydən hamı əmin olsun: bizim üçün Qarabağın təhlükəsizliyini bu və ya başqa mənada poza biləcək həll üsulu ola bilməz. Bizim üçün yeganə həll odur ki, Qarabağ Azərbaycanın hüddurlarından kənarda olsun. Heç bir zaman heç bir erməni rəhbər belə bir qərarı qəbul edib gərçələşdirə bilməz".

Erməni prezidentin bu cığallığından sonra işğal altındakı ərazilərimizdə Ermənistan ordusunun növbəti təlim xarakterli tədbirlər keçirməsi növbəti təxribatçı hərəkətdir və sülh danışıqlarını sual altında qoyan addımdır.

Politoloq Elçin Mirzəbəyliyə görə, Sərkisyanın erməni diasporunun nümayəndələri ilə görüşdə verdiyi bəyanatlar cəbhə xəttində vəziyyətin məqsədyönlü şəkildə gərginləşdiriləcəyinə əsas verir: "Sərkisyanın hərbi ritorika və təhdidlə müşayiət olunan bəyanatları və bunun ardınca təmas xəttində gərginliyin artması sübuta yetirir ki, Ermənistan hakimiyyəti bundan sonra da verdiyi heç bir vədə sadıq qalmayacaq və bu ölkə

sinin qarşılığında bu ölkənin ərazi bütövlüyünə verilən təminatla necə əməl edildiyini gördük. Zəmanətçi dövlətlərdən biri Ukrayna ərazisinin bir hissəsini ilhaq etdi, digər iki dövlət isə seyri qaldılar və bəyanat verməklə kifayətləndilər. Dünyada mövcud olan bu reallıqlar ayrı-ayrı və hətta bir-biri ilə ziddiyyətli münasibətləri olan regional güclərin vahid mövqedən çıxış etməsinə zəmin yaradır".

Bu baxımdan politoloq hesab edir ki, Minsk Qrupuna alternativ format yaradılmasının, müzakirələri həm də regional müstəviyə çəkəməyin zamanı çoxdan çatıb: "Təbii ki, bu, kifayət qədər mürəkkəb məsələdir. Amma İraqla bağlı məsələdə Türkiyə, İran və İraqın vahid mövqedən çıxış edəcəyini də kimsə gözləməyirdi. Ermənistanla bağlı məsələdə region dövlətlərinin tam və açıq dəstəyinə nail olmaq lazımdır. Çalışmaq lazımdır ki, region dövlətləri, xüsusilə də İran və Türkiyə Ermənistanla açıq və gizli bütün əlaqələrini kəssinlər. Bu ölkələrin hava sərhədləri Ermənistanın üzünə bağlansın. Gürcüstanın da bu prosedə iştirakına cəhd göstərmək olar. Ermənistanın bütün nəfəs yollarını kəsmək lazımdır. Regiondakı bütün dövlətlər əmin olmalıdır ki, Azərbaycan dövləti və xalqı müqəddəs savaşa, ölüm-dirim mücadiləsinə hazırdır və heç bir qüvvə bizi bu yoldan çəkəndirə bilməyəcək".

Politoloq Şahin Cəfərli isə

Şahin Cəfərli

xarici işlər nazirləri səviyyəsində intensiv görüşlər keçirilməlidir. Yəni dövlət başçıların görüşündə imzalanmaq, yaxud təsdiqlənmək üçün qabaqcadan müəyyən sənəd razılaşdırılaraq hazırlanmalı və prezidentlərə təqdim olunmalıdır. Biz Cenevrə görüşündən əvvəl belə bir intensivlik müşahidə etmədik. Ona görə də hər iki tərəfdən həll prosesini izləyən müşahidəçilərdə, ekspertlərdə xüsusi gözlənti yox idi. Həmsədrələrin görüşün yekunları ilə bağlı bəyanatından da görünür ki, ortada real nəticə yoxdur. Bəyanatda deyilir ki, prezidentlər danışıqlar prosesini intensivləşdirmək üçün tədbirlər görməyə və təmas xətti boyunca gərginliyi azaltmaq üçün əlavə addımlar atmağa razılaşıblar. Bu məqam yenilik deyil. Bundan öncəki Vyana və Sankt-Peterburq görüşlərində də eyni məsələ diqqət mərkəzində olub. Yəni söhbət təmas xəttində gərginliyin azaldılması üçün xüsusi mexanizmin qurulmasından gedir. Bu haqda defələrlə danışmışıq, ona görə üzərində geniş dayanmağa ehtiyac yoxdur. Sadəcə, qısaca bir daha qeyd etmək zəruridir ki, təmas xəttindəki problem, lokal atəşkes pozuntuları və təxribatlar hazırda Azərbaycan üçün prioritet məsələ deyil".

Ş.Cəfərli qeyd etdi ki, Azərbaycan münaqişənin həlli üzrə substantiv danışıqların başlanmasına tərəfdardır: "Bu mövqə ötən ilin aprelinə bəri sürəkli olaraq rəsmi Bakı tərəfindən təkrarlanır.

nımlıdır. Ayrıca təmas xətti məsələsini götürüb müzakirə etmək və Azərbaycanı insidentlərin qarşısının alınması mexanizmi yaradılmasına məcbur etmək həm faydasızdır, həm də nizamlanma prosesini yenidən uzatmaq deməkdir. Həmsədrələrin bəyanatı bir daha göstərir ki, tərəflər hələ də substantiv danışıqlar mərhələsinə gəlib çatmayıblar. Hesab edirəm ki, vasitəçi dövlətlər gerçəkdən də münaqişənin həllini istəyirsə, onda təmas xəttindəki problemi qabartmaqdan vaz keçməlidirlər. Qarşı tərəfin - Serj Sərkisyanın açıqlamaları isə ümumiyyətlə, hazırkı şəraitdə problemin sülh yolu ilə həllinin qeyri-mümkün olduğunu ortaya qoyur. Sərkisyan bildirib ki, Dağlıq Qarabağın Azərbaycanın tərkibində qalmasından söhbət gedə bilməz. Bu cür mövqə ilə hansı həldən danışmaq olar? Erməni tərəfi bu mövqedə ısrar edəcəksə, bütün görüş və danışıqlar nəticəsiz bitməyə məhkumdur. Çünki Azərbaycan bu şərti qəbul edə bilməz".

Politoloq qeyd etdi ki, Azərbaycanın güzəşt limiti məlumdur, bu da Dağlıq Qarabağa ölkə tərkibində yüksək özünüidare statusu verilməkdən ibarətdir: "Bundan o yana güzəşt mümkün deyil. Digər tərəfdən, əsas həmsədr ölkə olan Rusiyanın qeyri-konstruktiv rolunu da qeyd etmək lazımdır. Ermənistan silah almaq üçün ötən il verilən 200 milyon dollar güzəştli kredit bəs etməmiş kimi, yenidən 100 milyon dolların ayrılması işğalçının cəsərləndirmək deməkdir. Belə bir vəziyyətdə işğalçının güzəştlərə gedəcəyini və konstruktiv mövqə tutacağını gözləmək sadələşmə olardı".

Beləcə, Ermənistan prezidentinin məsuliyyətsizliyi bölgədə yeni gərginliyə səbəb ola bilər. Bu barədə BMT tribunalsından son çıxışında Azərbaycan prezidenti də xəbərdarlıq etmişdi. Görünür, baş verənlər Sərkisyanı dərsləndirib...

□ E.PAŞASOY

Amerikanın ikinci kəşfi

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

Ostap Bender demişkən, bizim əllərimiz uzundur. Amerikadakı seçkilərə "barmaq" eləyən rusiyalı trollar fabrikinin başçısı azərbaycanlı çıxdır. Ceyhun adında bir qaçaş olubdur. Bunlar orada Putin müəllimin göstərişi ilə çoxlu saxta sosial şəbəkə profilləri qayırlırlar, sonra amerikalılara təsir ediblər ki, Hillari Klinton prezident olmasın.

Doğrudur, Trampın prezident olması bu bandanın hansı işinə yarayıbdır, mübahisəli məsələdir. Çünki Tramp gələndən Rusiya əleyhinə sanksiyalar daha sərtləşibdir. Hər halda, dünyanın hegemon dövlətinin başına bir sərəməni gətirmək özü də böyük işdir, hardasa yararlıdır. Axı belə olanda dünyada qarışıqlıq, bulanıqlıq artır. Necə deyirlər, cəhənnəmə gedən özünə yoldaş axtarar. Putin müəllimin, elə biz azərbaycanlıların da başda Ceyhun müəllim olmaqla, ayağımız dəyən yerlərdə heç də qızılğullər açılmır.

Sözgəlişi, ABŞ-da Havay adalarının bir məhkəmə hakimi də Trampı çəkicinə dolayıbdır. Artıq ikinci dəfədir Trampın qərarlarına veto qoyur. Gülməli dövlətdir. Orda şah qanun ola bilmir. Qanun şah imiş. Özü də bu hakimi Obama prezident olanda təsdiqləyibmiş. Niyə gedəndə özüylə aparmayıb, bu da müəmmaldır, çünki güclü dövlətçilik olan yerlərdə prezident işdən gedəndə qoyduğu bütün adamları, həmçinin hakimləri aparmalıdır. Qədim Misirdə firon öləndə hətta bəzi arvadları da yanında basdırılırdı ki, o biri dünyada kişiye qulluq eləsinlər. Ona görə tarixdə adları qalıbdır. Baş kəsib qan tökməyən padşahların tarix qarşısında bir qəpiklik hörməti yoxdur.

Yox, eger dövlət başçısı imkan tapıb kadrları özü ilə apara bilmərsə, onların mərifəti çatıb özlərini dondurmalıdır. Bu amerikalı hakim niyə dondurmayıb, bu da qəribə həldir.

Ta mövzu özü gəldi bura çıxdı, bir məsələni qeyd edim ki, biz türklərin Amerika tarixinə təsirimiz bugünkü fakt deyil. Bunun tarixi çox qədimdir. Bir nəzəriyyəyə görə qədim türklər 10-15 min il qabaq Bering boğazından keçib Amerika qitəsini məskunlaşdırıblar. Kimsə deyib orda boş torpaqlar var, sotunu 1000 dollardan satmaq olar, bizimkilər də "Hurrey" deyib boğazı keçiblər. Axıra qədər üzə bilməyənlər Yaponiyayı kəşf edib, ancaq mövzudan uzaqlaşmayaq.

Xristofor Kolumbun məşhur kəşfinə görə də bəşəriyyət türklərə borcludur. Səbəb isə bir az qəribə görünə bilər. Orta əsrlərdə Hindistan və Çindən gətirilən ədviyyatlar, istiot-filan Avropada qızıldan baha idi. Bu ədviyyatın daşınma marşrutu isə Bizansdan, Konstantinopoldan keçirdi. 1453-cü ildə türklər bu şəhəri tutanda artıq İpək yolu bir növ işləməz hala gəldi. Avropalılar Hindistana başqa yol axtarmağa başladılar. Portuqaliyalı Vasko de Qama 1497-ci ildə Afrikayı dolanmaqla Hindistana dəniz yolunu kəşf elədi. Bundan cəmi 5 il qabaq - 1492-ci ildə isə Kolumb Amerikayı tapmışdı. Hərçənd buranın Hindistan olmasını yanlış anlamışdı. Ancaq bizə nə? Əsas odur kişinin hərəkətinə təkan vermişik. Yeri gəlmişkən, Kolumbun əslən haralı olması dəqiq bilinmir, bir versiya var ki, adam azərbaycanlı olubdur, adı da Həzrət Qalib imiş, xristianlar avropalaşdırıb, milli mənəvi dəyərlərimizdən uzaqlaşdırıb qəsdən Xristofor Kolumb eləyiblər. 27 dəfə həcc səfərinə gedən, şeyximizin qudası Hacı Qalib müəllim bax həmin Həzrət Qalibin nəslindəndir. Elə Kolumb da Amerikaya 4 dəfə səfər edib, ancaq axıracan niyyətinə çata bilməyib, gəmiyə bir çimdik istiot vurmayıbdır. Necə deyirlər, sən ziyarəti istəməklə olmur, gərəkdir ziyarət də səni istəsin.

Ünlü italyan rəssamı Rafael Santi müəllimin də anası bizim Zəngilan rayonundan olubdur, yoxsa adı niyə Rafaeldir? Rafael bizim addır, bunu hamı bilir. Ədəbiyyat İnstitutumuzun direktoru da Rafael müəllimdir. Ancaq bu artıq başqa temadır, inşallah, gələndə yadıma salın danışım.

Keçmiş müstəqilliyin bərpası bayramınız da qutlu olsun, Arif Rəhimzadə ilə birgə neçə-neçə belə bayramlara çıxasınız.

İrandan ölkəmizə qarşı qeyri-dost davranış

İran-Azərbaycan əlaqələri ölkəmiz öz müstəqilliyini bərpa edəndən üzü bəri zaman-zaman nahamar olub. Səbəblər bərdə vaxtaşırı yazmışıq. Aparıcı amil kimi, Tehranın Azərbaycan adlı dövlətin varlığını uzun müddət həzm edə bilməməsi, onu daim özünə təhlükə sayması göstərilib. Əlbəttə ki, əsas da Güney amilinə görə bu narahatlıq yaşanıb. Təsədüfi deyil ki, cənub qonşumuz Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyini 8-ci sırada, hətta Rumınyadan da sonra tanıyıb.

Lakin iki qonşu ölkə arasında iqtisadi-ticarət əlaqələri, insani əlaqələr artdıqca, Azərbaycan və İran ortaq iqtisadi layihələrin iştirakçısı olduqca, ən yüksək səviyyədə qarşılıqlı rəsmi səfərlər intensivləşdikcə, Tehranın Azərbaycan xofu da azalıb. Xüsusən də son illərdə prezidentlər - İlham Əliyev və Həsən Ruhaninin söyləri nəticəsində Azərbaycan-İran əlaqələri kifayət qədər qarşılıqlı etibarlı və dinamik inkişaf zolağına çıxıb.

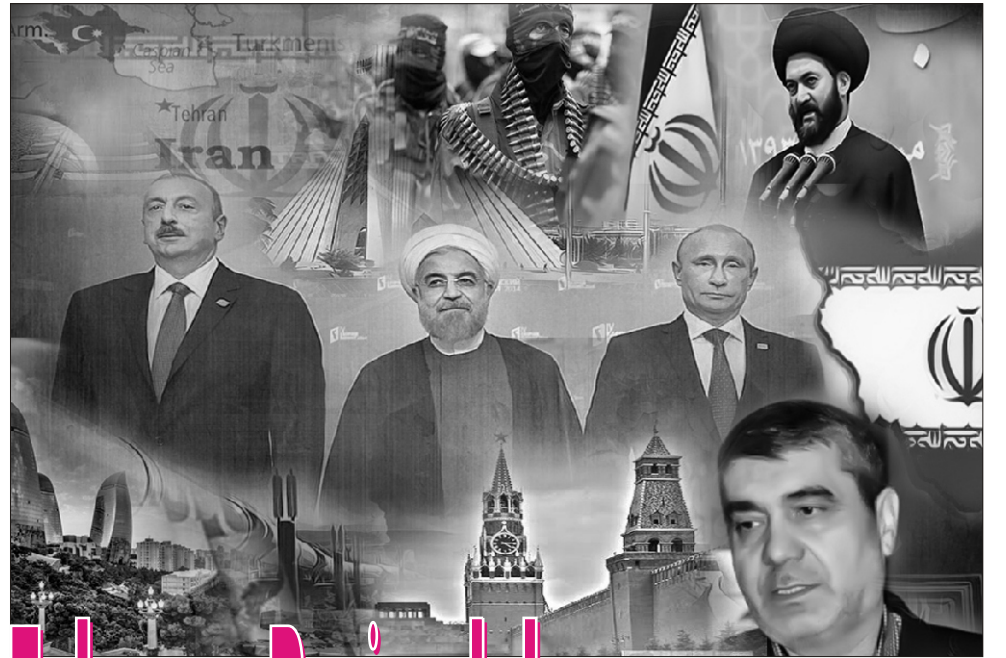
Bununla belə, əfsuslar olsun ki, gələcək xəbərlər İranın müəyyən dairələrində ölkəmizə, xalqımıza qarşı hələ də qeyri-dost, hətta məkrli münasibətin qaldığını göstərir. Bəzi faktları oxucuların diqqətinə çatdırmağa lüzum var.

Məsələn, əldə elədiyimiz məlumatlara görə, İranın xüsusi xidmət orqanları Rusiyada yaşayan və əslən Azərbaycan və Gürcüstandan olan soydaşlarımızla fəal iş aparır. İddialara görə, İranın Rusiyada fəaliyyət göstərən və İranın nəzarətindəki "Moskva İslam Mərkəzi" (MİM), "Hüseyniyyə" ibadətگاهی, "Beynəlxalq Əhli-Beyt Cəmiyyəti" xüsusilə seçilir.

Məlumat üçün bildirək ki, MİM rəhbəri Əkbər Cəddi İranın Ali Dini lideri, hörmətli Əli Xameneinin Moskvadakı nümayəndəsidir və Azərbaycana qarşı xüsusi mövqeyi ilə seçilir. Maraqlıdır ki, MİM əsasən Rusiyada yaşayan azərbaycanlı azərbaycanlıların arasında iş aparır, onları öz tədbirlərinə cəlb edir. Aydın ki, azərbaycanlı ailələri maddi maraqa amilinə görə "verbovka" eləmək daha asandır. Bunu biz bir sıra zərərli sektərlərin ölkəmizdəki qanunsuz fəaliyyətlərindən, nəhayət, mənfur İŞİD "təcrübəsi"ndən yaxşı bilir.

Məsələ də ondadır ki, MİM-in tədbirlərdə əsas fəaliyyət istiqamətlərinin İranın təbliği və Azərbaycan əleyhinə əks-təbliğat olduğu iddia edilir. Tədbirlərdə İrandan gələcək dindarlar moizələr oxuyur. Qurumun nəzdində uşaqlar üçün dini kurslar da fəaliyyət göstərir. Bəzi məlumatlara görə, ötən ilin Nardaran hadisələrinə görə Azərbaycanın Rusiyadakı səfirliyi qarşısında aksiyanı da məhz MİM təşkil edibmiş.

İranın nəzarətindəki "Beynəlxalq Əhli-Beyt Cəmiyyəti" isə həm də Rusiyanın regionlarında geniş şəbəkə yaratmağa müvəffəq olub. Məlumatlara görə, onun Mahaçqala, Yekaterinburq, Sankt-Peterburq və di-

Tehranın Rusiyadakı

anti-Azərbaycan şəbəkəsi - ilginç faktlar

İran "ayağımızın altını" niyə qazır? Prezidentlərin Tehran zirvə görüşü ərəfəsində ölkəmizə yönəlik tərxiatçı hərəkətlərdə bəd niyyətlər; "beyni yuyulan" və həm də Rusiya xüsusi xidmət orqanlarının nəzarətində olan azərbaycanlılardan ölkəmiz əleyhinə istifadə edilə bilər - təhlükə...

ger iri şəhərlərdə nümayəndəlikləri mövcuddur. Təşkilat Moskvada məscid və mədəniyyət mərkəzinin tikintisini də planlaşdırır. Təsədüfi deyil ki, bir neçə dəfə Moskvada olan dini liderin Ərbil vilayətindəki nümayəndəsi və Azərbaycana qarşı sərt mövqeyi ilə seçilən Həsən Amili öz görüşlərini məhz bu cəmiyyətin təşkil etdiyi tədbirlərdə keçirib.

Təəssüf ki, əslən Azərbaycanın cənub bölgəsindən olan bir sıra şəxslər də İranın Rusiyadakı bu kimi qurumlarının fəaliyyətində aktiv iştirak edirlər. O sırada "Beynəlxalq Əhli-Beyt Cəmiyyəti"nin sədri Nizami Baloğlanovun və "Şiə Müsəlmanlarının İslam Teoloji Mərkəzi"nin rəhbəri Famil Cəfərovun adları çəkilir. Sonuncu eyni zamanda "Rusiya Talışları Ruhani İdarəsi"nin sədri, tatar məscidi müftisinin şiə məsələləri üzrə müavinidir.

Rusiya paytaxtında fəaliyyət göstərən "Camiatül Mustafa" Universitetinin fəaliyyəti isə birbaşa Azərbaycana qarşı yönəlib. Əminliklə demək olar ki, ölkəmiz əleyhinə ən sərt mövqə sərgiləyən şəxslər məhz bu qurumda toplaşmış. Onların İran xüsusi xidmət orqanları tərəfindən idarə olunduğu deyilir. Bu təşkilatın təşkil etdiyi bütün tədbirlərdə Azərbaycan hədəfə götürülür.

Həmçinin, Moskvadakı "İnam" dini cəmiyyətinin nəzdində fəaliyyət göstərən "İnam" məscidində anti-Azərbaycan təbliğatı gedir. Eyni mərkəzdən

idarə olunan və maliyyələşdirilən bu qurumlar Rusiyada yaşayan azərbaycanlılar arasında geniş təbliğat aparmaqla, onların "beyni yumaqla" faktiki surətdə qonşu ölkədə dindarların ciddi və fəal anti-Azərbaycan platformasını yaradırlar. Ehtimal etmək olar ki, bu qurumlar və orada toplaşan azərbaycanlı fəallər həm də Rusiya xüsusi xidmət orqanlarının nəzarətindədir və lazım gəldikdə ölkəmizə qarşı istifadə oluna bilərlər.

Cənub qonşumuzdan Azərbaycana qarşı bu kimi qeyri-dost davranışlar və gizli demarşlar əslində yeni deyil. Ancaq vurğulandığı kimi, bu kimi davranışlar iki ölkə arasında son illər inkişafda olan əlaqələrin məzmunu ilə ziddiyyət təşkil edir. Belə demarşlar noyabrın 1-də Rusiya, İran və Azərbaycan prezidentlərinin Tehrandə planlaşdırılan görüşü ərəfəsində, eyni zamanda İraq Kürdüstanında müstəqillik referendumundan sonra İranın düşdüyü yeni qəliz vəziyyət fonunda xüsusilə maraqa və təəssüf doğurur. Hər necə olmasa, İran da çoxmillətli dövlətdir və o üzdən başqalarının daxili işlərinə qarşısında bir az da öz daxilinə baxsa, pis olmaz.

Prezidentlərin Tehran görüşündə əsas diqqət isə üç ölkə arasında iqtisadi-ticarət əlaqələrinin daha da dərinləşməsi, o sırada "Şimal-cənub" nəqliyyat (dəmir yolu) dəhlizi layihəsinin reallaşmasını sürətləndirməklə bağlı olacaq - hansı layihə ki, İranın da maraqlarına cavab ve-

rir, onun tranzit dövlət kimi önəmini artırır və s.

Tehran zirvə görüşü, həmçinin, son vaxtlar ABŞ-ın İrana qarşı artan təzyiqləri, Vaşinqtonun İrana qarşı yeni sanksiyalar qanunu qəbul eləməsi fonunda ikiqat önəm kəsb edir. Amerikanın yeni təzyiqləri və sanksiyaları isə qonşu və müsəlman Azərbaycanın İrandan ötrü əhəmiyyətini artırır ki, azaltmır. Bu üzən rəsmi Tehran məntiqə indi dostlarının sayını artırmaq, Azərbaycanla qonşuluq münasibətləri üzərində daha çox düşünməli və əsməli, Azərbaycanla, onun köklü maraqları ilə daha ehtiyatlı olmalıdır, nəinki "qonşuya quyu qazmağa" çalışmalıdır. Başqasına quyu qazanın aqibəti barədə Azərbaycan atalar sözü barədə isə gərəkdir ki, Tehrandakı din qardaşlarımız da məlumatlıdırlar.

Hər necə olmasa, İran və Azərbaycan iki müsəlman dövlətidir, üstəlik, iki xalqı xeyli dərəcədə ortaq tarix və mədəniyyət birləşdirir. İran əhalisinin yarısından çoxu azərbaycanlılardır. Ölkənin ali dini liderinin kökən-cə Azərbaycan türkü olması da özlüyündə çox şey deyir. Qısa-sı, Azərbaycanın İrandan gözləntiləri tamamilə başqadır və müstəsna olaraq iki ölkənin maraqlarına yönəlib.

Ümid edək ki, Tehran rəsmiləri, prezident Həsən Ruhaninin hökuməti həm də bölgədəki çağdaş və həssas durumdan qaynaqlanan bu mühüm gözləntiləri heç vaxt gözərdi etməyəcəklər.

Ermenistandakı Metsamor Atom Elektrik Stansiyasının (AES) region üçün böyük təhlükə mənbəyi olduğunu artıq ermənilər özləri də etiraf ediblər. "Hazırda AES-in texnologiya və avadanlıqları köhnəlib, istifadəyə yararsızdır". Bu barədə "Nairit" zavodunun keçmiş direktoru, eks-deputat Qaqik Nersisyan 1in.am saytına verdiyi müsahibəsində bildi-rib.

"Ermənistanda bu cür nüvə stansiyasının mövcudluğu rusların mənfəətidir. Çünki bu gün onlar nüvə elektrik stansiyasını idarə edirlər. Əslində nüvə stansiyası Rusiyanın Ermənistandakı təsisatı hesab edilməlidir. Bizdə olan atom stansiyası artıq anaxronizmdir. Biz 1995-ci ildə nüvə stansiyasını yenidən qurma üçün böyük resurslar sərf etdik və bu, baş verdi. Hələ heç vaxt hansısa ölkədə tikilən nüvə stansiyası bərpa edilməyib", - deyərək deputat bildi-rib (azvision.az).

Metsamorun Çernobilla müqayisə edən keçmiş direktor stansiyanın təhlükə yaratdığına etiraf edib: "Çernobil fəlakətinin səbəbi texnoloji problem idi. Bizim nüvə stansiyamız da Çernobilin bənzəridir. Bunu nəzərə almalıyıq".

Qeyd edək ki, Azərbaycan hökuməti də Metsamor təhlükəsi barədə beynəlxalq təşkilatlar qarşısında bir neçə dəfə məsələ qaldırıb. Hətta keçən il bu yararsız və təhlükəli obyektə qarşı aparılan kampaniyanın təşəbbüskarları dünya birliyinə, BMT-ye, onun bu sahədə ixtisaslaşmış qurumu olan MAQATE-ye üz tutaraq, region və dünyaya təhlükə olan, çirkəli nüvə bombasının və nüvə materiallarının kontrabandasının mənbəyi kimi çıxış edən Metsamor AES-in bağlanması tələb etmişdilər.

Lakin stansiyayı istismardan çıxarmaq əvəzinə, Ermənistan onu 2026-cı ilə qədər işlətməyi planlaşdırır. Bu isə o deməkdir ki, bütün region daha 10 il ərzində təhlükə içində yaşayacaq. 2011-ci ildə İrəvan Avropa İttifaqının stansiyanın fəaliyyətinin dayandırılması ilə bağlı çağırışlarını da rədd edib. Metsamor AES Türkiyədən cəmi 16, İrəvandan 60, Azərbaycan və Gürcüstan sərhədlərindən isə 120 km uzaqlıqda yerləşir. Əgər Çernobil AES-in bir blokunun sıradan çıxmasının fəsadları kifayət qədər uzaq məsafədə yerləşən ölkəmizə qə-

Bölgəyə fəlakət vəd edən

təhlükə mənbəyi - Metsamor AES

İstismar müddəti başa çatmış "barit çəlləyi" Çernobil AES-in taleyini yaşaya bilər; Ermənistan isə onu 2026-cı ilə qədər işlətməyi planlaşdırır; ekspertlər həyəcan təbili çalır...

dər gəlib çatdısa, deməli, Metsamor daha dəhşətli təhlükələr vəd edir.

Politoloq Arzu Nağıyev də "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Ermənistandakı Metsamor Atom-Elektrik Stansiyası region üçün təhlükə mənbəyinə çevrilib: "Artıq qonşu dövlətlər də həyəcan təbili çalır və müxtəlif səviyyələrdə bu stansiyanın bağlanması vacibliyini vurğulayırlar. Yaponiyada "Fukushima -1" AES-də baş verən qəzadan sonra atom enerjisindən istifadə edən bir çox dövlətlər, hətta Avropada da nüvə təhlükəsizliyi məsələsini də gündəmə çıxardılar və ümumiyyətlə, bu cür enerji növündən istifadədən imtina etmək qərarına gəldilər. Yeni enerji siyasətində yenilik yaratmaq üçün yollar arayırlar. Metsamorun bağlanması məsələsi Çernobilda baş verən qəzadan sonra gündəmə olub və qəzalı vəziyyətdə olduğu üçün hətta bir müddət bağlanıb. Lakin sonralar müxtəlif bəhanələrlə, daha doğrusu, enerji çatışmazlığı bəhanəsi ilə yenidən işlədilib. Avropa İttifaqı stansiyanın de-montajı üçün 3 milyard avroya yaxın vəsait təklif edir, ermənilər isə daha çox vəsait tələb edir və bunun alveri ilə məşğuldurlar. Guya erməni mütəxəssislərinin apardıqları hesablamalara görə, bu rəqəm 5-6 milyarddır. Avropa bu vəsaiti ödəməyəcək və yaxın gələcəkdə AES-in bağlanacağı da inandırıcı görünür".

Ekspert vurğuladı ki, bunu eyni zamanda Rusiya da istəmir: "Guya alternativ enerji mənbəyi yoxdur. Digər tərəfdən, ermənilərin kütləvi qırğın silahlarının komponentlərinin alveri və ya qaçaqmal ilə məşğul olmaları faktıdır və bu bir da-

ha onların rəhbərliyinin bir sıra terrorçu təşkilatlarla əlaqəli olmasına dəlalət edir. Digər problem də regionun seysmik olmasıdır. 1989-cu ildə Spitak zəlzələsindən sonra AES bağlandı və 1995-ci ildə açıldı. Avropa İttifaqı ilə Ermənistan arasında tərəfdaşlıq müqaviləsində əsas müddətdən biri kimi AES-in bağlanması da nəzərdə tutulur. Çünki digər dövlətlər də bununla razılış və müqavilələr bağlanıb".

A.Nağıyev bildirdi ki, bu gün tək Azərbaycan tərəfdən deyil, ermənilərin özləri tərəfindən də petisiyalar həyata keçirilməlidir və MAQATE-dən bu məsələyə biganə qalmamaq tələb olunmalıdır: "Azərbaycan dövlətinin və ümumiyyətlə, regionun təhlükəsizliyi üçün bunu etməlidir. Digər tərəfdən, Dağlıq Qarabağ münaciyyəsinin tam həlli məhz bu məsələni nəzərdə tutmalıdır. Ermənilərin beynəlxalq konvensiyalara zidd olaraq istifadə etdiyi silahlar, o cümlədən fosforlu mermilər buna bariz nümunədir. Bir müddət öncə Xarici İşlər Nazirliyinin xətti ilə Azərbaycanda səfirliklərdə təmsil olunan hərbi attachelərin də iştirakı ilə bunu dünyaya bəyan etmək çox mühüm və vacib addım idi. Belə misallar çox olmalıdır və beynəlxalq səviyyədə Azərbaycan sülhətilərini çıxışlar etməlidir".

Hazırda Avropada səfərdə olan və Ermənistanın işğalçı siyasətinə qarşı davamlı təbliğat aparən hüquq müdafiəçisi Əhməd Şahidov da qəzetimizə bu barədə fikirlərini bölüşdü: "Ümumiyyətlə, nüvə texnologiyası dünyada ən bahalı və böyük investisiya tələb edən sə-

naye sahələrindən biridir. Dünyanın ən inkişaf etmiş ölkələri belə bu texnologiyaya çox diqqətli və həssas yanaşırlar. Yəni ölkə o qədər böyük büdcəyə və elm potensialına malik olmalıdır ki, nüvə texnologiyasını inkişaf etdirə bilsin. Reallıq odur ki, bu gün Ermənistan yüksək göstəricilərə malik deyil və Cənubi Qafqazın ən kasıb ölkələrindən sayılır. Amma Sərkisyan rejimi ambisiyalarından əl çəkməyərək, Metsamor AES-i çalışdırmaqda davam edir. İllərdir yenilənməyən və yoxlanılmayan bu AES təkə Ermənistan üçün deyil, bütün region ölkələri və dünya üçün real təhlükə mənbəyinə çevrilib. Ola bilsək hər hansı faciə zamanı Ermənistan əhalisi məhv olmaq təhlükəsi ilə üzləşəcəksə, region ölkələrinə də müəyyən fəsadları gəlib çatacaq".

Ə.Şahidov bildirdi ki, bunu

Qarabağ üçün Kerkük modeli-İran sərhədi bağlayır və...

Elsad PAŞASOY
epashasoy@yahoo.com

Azərbaycanın müstəqilliyini bərpa etməsinin 26-cı ildönümündə Qarabağdakı işğalçı ordu hərbi təlimlər keçirdi. Əslində düşmən ordusunun azərbaycansayağı genişmiqyaslı hərbi təlimlər keçirməyə nə imkanı, nə potensialı yoxdur. Sadəcə, "ağa"ların dan aldıkları təlimata uyğun olaraq varlıqlarını nümayiş etdirməyə çalışırlar.

Azərbaycanın işğal altındakı ərazilərdəki ordu təbii ki, həm də cinayətəkar prezident Serj Sərkisyanın Cenevrədəki çıxışının ruhuna uyğun davrandı. İşğalçı lider Cenevrə görüşündə özünü "sülhpərvər" kimi göstərməyə çalışdı, adam kimi oturdu, danışdı, güldü... Ancaq oradan çıxıb hesabat üçün erməni icmasının qarşısına keçəndən sonra şirə döndü.

Son görüşdən çıxan nəticə budur: Ermənistan dinc yolla Azərbaycan ərazilərini azad etməyəcək. Məlumdur, ordu muz buna qadirdir. Əgər ATƏT-matət müharibənin olmasını istəmirsə, o halda başqa yol da var. Bu, işğala son qoymağın Kerkük modelidir.

Həmsədr Cenevrədə mənasız bir görüşün təşkilatçılığını etdiyi zaman İraq ordusu bir dəne itki vermədən ərazisinin strateji əhəmiyyətli hissəsini kürd separatçılarından azad etdi. Həmin günə qədər Bərzani də eynilə Sərkisyan və ya Saakyan kimi hədə-qorxu gəlirdi. İndi əvəzi dəyişib, başqa tonda danışır. Bu, bir nümunədir, həm də illərdən bəri davam edən erməni işğalına son verə biləcək nümunə!

Bərzani hökuməti də İraqın ərazi bütövlüyünə qəsd etmişdi, Kerkük və digər əraziləri ələ keçirməklə İraq Kürd Muxtariyyətinin ətrafında "bufer" zona yaratmışdı, Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonlar kimi... "Müstəqillik" referendumundan bircə ay keçdi, geri dönüş baş verdi. Hansı ki, Bərzaninin arxasında İsrail, ABŞ kimi güclərin olduğu deyilirdi. Amma hətta İraqda olan Amerika əsgərləri də Kerkükün geri alınmasını, sadəcə, seyr etdilər.

Deməli, Azərbaycan ordusu da ildırım sürətilə torpaqlarını azad etmək üçün əməliyyat keçirə bilər. Elə kerküksayağı. Əvvəlcə Ermənistan və Qarabağ separatçılarına vaxt verilir. Sonra da... Yəqin ki, Rusiya amili yada düşəcək. Ancaq söhbət Azərbaycan ərazilərindən gedirsə, başqa hansısa dövlətin müdaxilə etməsi qəbul olunmazdır. Necə ki, İraqda qəbul edilməz sayıldı və Bağdad separatçıların bayrağını çıxarıb Kerkükə öz bayrağını sancdı.

Kürd separatçılarının bir güllə atmadan Kerkükü tərk etməsinə təkə Bağdadın iradəsi səbəb olmadı. Burada qonşu Türkiyə və İran dövlətlərinin qətiyyətli mövqeyi də öz sözünü dedi. Həm Ankara, həm də Tehran bir araya gəldi, ortaya vahid mövqe qoydular, kürd separatçılarının üzünə sərhədləri bağladılar, dedilər "İndi müstəqil ol, görək necə olursan".

Deməli, nəinki Qarabağ separatçıları, hətta Ermənistanı da qısa müddətdə diz çökdürmək olar. Necə ki, 1991-ci ildə bir dəstə erməni Bakıya minnətə gəlmişdi. Çünki o zaman hələ İran-Ermənistan "nəfəsliliyi" yox idi, müsəlman qonşumuz işğalçıya sərhədlərini açmamışdı. Azərbaycan bir az təzyiq edən kimi, ermənilərin "oksigeni" tükənirdi.

Qardaş Türkiyə 1993-cü ildən Ermənistanla sərhədlərini bağlayıb. Ancaq böyük dünya gücləri müxtəlif təzyiqlərlə sərhəd qapılarının açılmasına nail olmaq istəyirlər. Hətta işğalçıya daha geniş əl-qol açmaq imkanı vermək üçün Sürix-də gizli anlaşma imzalandı.

Kerkük nümunəsi göstərdi ki, işğala və separatizmə son qoymaq üçün bir güllə atmadan, sadəcə, sərhədləri bağlamaqla da nail olmaq mümkündür. Türkiyənin mövqeyi məlumdur, "Azərbaycan torpaqlarının işğalına son qoy, sərhədi açım" deyir. Digər qonşumuz Gürcüstanı Azərbaycanla çox tellər, layihələr bağlayır. Üstəlik, son aylar Gürcüstan erməniləri Tiflisə qarşı ərazi iddiaları qaldırıblar, "ölkədəki kilsələr bizimdir" deyirlər. Deməli, Bakı və Tiflisin bir yerdə olmasını zəruri edən ciddi amillər var. Ermənistan onsuz da Gürcüstandan yanlıdır, Rusiyadan gələn yolu kəsdiyi üçün. Amma gürcülərin növbəti addımı işğalçı ölkə üçün yaxşı sürpriz olar.

Müsəlman qonşumuz İran isə Qarabağ məsələsinin tənzimlənməsi prosesində rol oynamaq istəyir. Buyursun, bircə həftə Mehri nəfəsliliyini qapatsın, qışqabağı işğalçı ölkəyə verdiyi elektrik, qazı kəssin, nəticəni hər kəs görsün. O halda Qarabağda bir silahlı diğa qalmayacaq, məscidlərdəki donuzlar rədd olub gedəcək müsəlman torpağından. İran Ermənistanla sərhədi bağlasa, Tehranın "Qüds Qüvvələri"nin komandanı Qasım Süleymanini Qarabağa döyüşə göndərməsinə ehtiyac qalmayacaq. Və müharibəsiz-filan-sız torpaqlarımız azad olunacaq...

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Prezidentlərin Cenevrə görüşü də Dağlıq Qarabağ məsələsində ciddi diplomatik hərəkətliyə səbəb olmadı. Halbuki münaqişə tərəflərini təmsil edənlər - prezidentlər İlham Əliyev və Serj Sərkisyan ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrlərinin iştirakı ilə bir araya gəlməkdən əlavə, tet-a-tet 40 dəqiqə görüşüb söhbət elədilər. Nəticənin olmadığını isə işğalçı Ermənistanın başçısının Cenevrə görüşündən dərhal sonra, erməni icması ilə görüşdə söylədiyi məlum fikir qabarıq şəkildə ortaya qoydu.

Qarabağa dair sülh danışıqlarında diplomatik hərəkətliyə əslində bu dəfə də gözənilmədi. Çünki arxasında Rusiyanın dəstəyini, başı üzərində isə rəsmi Kremlin "yumruğunu" hiss edən düşmən ölkənin rəhbəri Qarabağ məsələsində öz ağasının izni olmadan həlledici qərarlar vermək iradəsini çoxdan itirib.

Diqqətçəkici məqamlardan biri də Rusiyanın məhz uzun fasilədən sonra prezidentlərin baş tutan Cenevrə görüşü ərəfəsi işğalçı ölkəyə daha 100 milyon dollarlıq kredit dəyərində silah-sursat verməyi planlaşdırmasının üzə çıxması oldu. Şübhəsiz

ki, Moskva bununla yalnızca borclu Ermənistanı özündən daha asılı, daha kölə vəziyyətinə salmaq niyyəti güdmür, eyni zamanda onu bir az millitaristləşdirməklə bölgədə əsas maşasından daha effektiv istifadə məqsədi güdür.

Rusiya Ermənistanı silahlandırmaqla, həmçinin, hamıya - həm münaqişə tərəflərinə, həm də Avropa və ABŞ-a göstərmək istəyir ki, konfliktin həllində əsas söz sahibi yalnız odur. Yəni məhz o - Kreml nə vaxt arzulasa, o vaxt da "Qarabağ yükü" yerindən təpənəcək, əks halda, konfliktin həllinə imkan verməyəcək. Necə ki, vermir.

Qarabağ separatçılarının əsas sponsorlarından biri həbsdə öldü

Məşhur erməni sahibkarı və milyarder Levon Ayrapetyan dünən Rusiya həbsxanasında ölüb. Musavat.com erməni qaynaqlarına istinadən xəbər verir ki, informasiyanı Ayrapetyanın qohumları təsdiqləyiblər. 68 yaşlı Levon Ayrapetyan xərçəng xəstəliyindən dünyasını dəyişib.

Qeyd edək ki, "Başneft" işinə görə 14 illik həbs cəzası alan erməni sahibkar Dağlıq Qarabağdakı separatçı rejimin əsas maliyyə sponsorlarından və aparıcı diaspor fiqurlarından biri hesab edilirdi. Ayrapetyan Dağlıq Qarabağın Vəng kəndində doğulub.

Danışıqların Cenevrə raundunun fiaskosunda "rus barmağı"

Rusiya Qarabağ məsələsində, həmişəki kimi, öz maraqlarına oynayır; **politoloq**: "Kreml Ermənistanın əli ilə Azərbaycanın Qərblə münasibətlərini pozmağa çalışır..."

Bununla belə, Cenevrə görüşünə işğalçı ölkənin ekspert dairələrində müxtəlif yanaşmalar var. Məsələn, erməni politoloq Manvel Sərkisyan hesab edir ki, Sərkisyan Cenevrə danışıqlarında məğlubiyyətə düşər olub. Onun sözlərinə görə, Ermənistan artıq əlində olan bütün üstünlükləri Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevlə görüşə getməklə Bakıya verib.

"Sərkisyan İrəvanın Cenevrə görüşünə məcburi şəkildə aparılıb. Başa düşmək lazım idi ki, sən niyə ora gedirsən. Azərbaycan prezidenti bildirdi ki, niyə bu görüşə gedir. O, görüşə gedərək dünyaya sübut etmək istəyirdi ki, Ermənistan və ATƏT-in Minsk Qrupunun heç bir tələbi yoxdur. Bəs Ermənistan niyə ora yollanıb? Sual budur. Çoxları yazır ki, Ermənistanı buna məcbur ediblər. Biz buna adət etmişik və bu, artıq ilk dəfə deyil. Aprel müharibəsindən sonra biz bu adamların və onların sponsorlarının hansı qərarlar verdiyini gördük. Onların qəbul etdiyi qərarlar Azərbaycan və Rusiyanın maraqlarına xidmət edir", - deyir Sərkisyan qeyd edib.

Ancaq erməni politoloq Azərbaycan məsələsində şişirdir. Doğrudur, Rusiya Azərbaycana da silah verir, lakin sifir kommərşiya maraqlarına

görə və həm də müəyyən mənada Bakını özünə bağlamaq üçün bunu edir. Amma az yuxarıda qeyd edildiyi kimi, Rusiya heç kimin deyil, sifir öz maraqlarına oynayır. O, problemin hətta İrəvanın xeyrinə həllində də maraqlı deyil. Çünki o halda da münaqişə vasitəsilə Kremlin Azərbaycan və Ermənistanla, deməli, həm də regiona ən mühüm təsir rıçağı, habelə Rusiyanın Ermənistanda hərbi bazalar saxlaması öz əhəmiyyətini itirmiş olacaq.

Bəs Serj Sərkisyanı danışıqlara getməyə konkret nə vadar edib?

Politoloq Elçin Mirezbəyliyə görə, bu məsələyə aydınlıq gətirmək üçün Serj Sərkisyanın danışıqlara nə üçün getmək istəmədiyini müəyyənləşdirmək lazımdır (axar.az).

"Ermənistan prezidenti çox güman ki, ilk növbədə aprel döyüşlərindən öncəki vəziyyətin bərpa olunması iddiası ilə çıxış edirdi. Şübhəsiz ki, bu mümkün olmadığı üçün iddiaların sırasında başqa məqamlar da vardı. Məsələn, Rusiyanın Azərbaycana satdığı silahların qarşılığında Moskvanın Ermənistanla hərbi dəstəyinin ictimailəşdirilməsi, Azərbaycanın Rusiyadan və İsraildən aldığı silah-sursat, hərbi texnikanın

Ermənistan cəmiyyətində yaratdığı narahatlığın aradan qaldırılması üçün müvafiq addımların atılması və s. Azərbaycan da öz növbəsində müəyyən addımlar atmağa nail oldu. İsrail və Belarusla hərbi əməkdaşlığı genişləndirmək barədə razılıq əldə etdi. Rusiya isə prezidentlərin görüşü öncəsi Ermənistanla daha 100 milyon dollarlıq hərbi kredit ayırdı və bu faktın rəsmi İrəvanın ölkədaxili təbliğatda istifadə etməsi üçün müəyyən imkanlar yaratdı", - deyir politoloq bildirib.

O, son zamanlar Ermənistan və Rusiyanın iştirak etdiyi proseslərdən çıxarılmalı olan əsas nəticədən də danışıb. Onun qənaətinə, Moskva nəyin bahasına olursa-olsun, Azərbaycanın Qərblə münasibətlərinin pozulmasına çalışır və bunun üçün yenə də Ermənistandan istifadə edir:

"Ermənistanın Avropa İttifaqı ilə saziş məsələsinin gündəmə gətirilməsi də Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında formalaşmaqda olan münasibətlərin kərkənması üçündür. Ola bilsin ki, Ermənistanın Avropa İttifaqı ilə sazişində ele məqamlar yer alsın ki, Azərbaycan bununla razılaşmasın və Bakı ilə Brüssel arasında yaranmış və kifayət qədər ciddi perspektivi olan münasibətlər dalana dirənsin. Nəzərini

zə çatdırım ki, Azərbaycana qarşı beynəlxalq təşkilatların vasitəsilə aparılan kampaniyaların arxasında Rusiyanın, Ermənistanın və erməni diasporunun dayandığı şübhə doğurmur. Çox zaman Rusiya bunu erməni diasporu vasitəsilə həyata keçirir. Məsələn, Avropa Şurasının baş katibi Tomas Yanqləndin Rusiya, Ermənistan və erməni diasporu ilə əlaqələrinə dair çoxsaylı faktlar var. Əgər araşdırılma aparılırsa, şübhə etmirəm ki, AŞPA-da Azərbaycana qarşı qəbul olunan qətnəmələrə səs verən bir çoxlarının kürəyində Rusiyanın əlini görmək mümkün olar. Rusiya beynəlxalq təşkilatların idarəçilik və səsvermə mexanizmlərindəki boşluqlardan məharətlə istifadə edir. Bəlkə də bir-biri ilə əlaqəli olduğu nəzərə çarpmayan bütün bu məqamları ümumiləşdirsək, danışıqlar prosesinin bərpasına zəmin yaradan zəncirin həlqələrinin sırasını müəyyənləşdirə bilərik".

Beləliklə, prezidentlərin həmsədrlərinin səyləri və iştirakı ilə reallaşan Cenevrə danışıqlarının fiasko olmasında da "rus barmağı"ni görmək olmur. Moskva, həmişəki kimi, nə konfliktin həll edir, nə də həll etməyə qoyur.

“Yeni Müsavat”ın budəfəki qonağı xalq artisti, məşhur rəqqasə Roza Cəlilovadır. Rəqqasə ilə evində görüşüb, söhbət-ləşdik:

- Roza xanım, yenə də fəaliyyət göstərirsinizmi, rəqslər qurursunuzmu?

- Əsl rəqqasənin istər 100, istərsə də 90 yaşı olsun, əgər sənəti sevib gəlibsə, hər zaman rəqsə həvəsi var. Əgər canda bu varsa, qorxulu deyil, hər yaşda rəqs qurur. Bu yaxınlarda mən Dövlət Rəqs Ansamblında rəqs qurdum. Onlardan biri yarım əsr bundan əvvəl qurduğum “Ağ çiçəyim” rəqsini idi. İllər öncə bu rəqs qurdum və bu gü-

tərənmiydi. Bu isə tamaşaçıya bir örnək idi. Leyla Bədirbəyli getdikdən sonra gəlin obrazını mən oynamaya başladım. Mən də oturduğum yerdən tərənmiydim. Bu, adət-ənənə idi. Bəs indi nə olur? Toyda gəlin nəinki yerində oturur, düşür meydana oynayır. Biabırılıqdır. Bir dəfə biri mənə zəng edib deyir ki, “Roza xanım, kim “Ləzginka”-ni qura bilər?” Dedim ki, “Ləzginka” bizim rəqs olmasa da oynayırdıq. Necə bəyəm?” Qadın cavab verdi ki, “gəlinim istəyir ki, toyda “Ləzginka” oynasın”. “Sağ ol” demədən telefonu bağladım. Gəlin hara, “Ləzginka” hara?! Gəlin utanırdı toyda çörək yeməyə. Bəs indi hara getdi

var. Rəqqasə milli geyimi geyinib aşı gətirirsə, olur ofisiyan qız. Ayıb deyil?

- Vaxtla rəqqasələr məclisə aşı gətirmirdi?

- Əlbəttə ki, yox. Bunun üçün xidmətçi var və ona görə maaş alır. Bir daha qeyd edərim ki, bütün bunlar ilk növbədə ata-anadan asılıdır. Şəxsən mən qızımı toya göndərməmişəm. Qızım şərqşünaslığı, oğlum isə hüquqşünaslığı bitirib. Nəvəmin biri isə Moskvada hüquqşünaslığı bitirdi. Bütün bunlar bünövrədən gəlir.

- Bəs ailədə heç kəs sizin sənətinizi davam etmədi?

- Hüququ bitirən nəvəm gəlin görün necə oynayır. Kitabdan onun da şəkili var. Həmin nə-

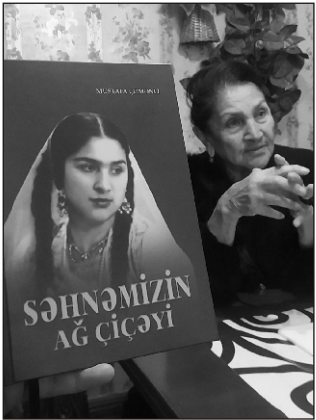
milli rəqs ansamblına keçmək istədim. Lakin hökumət buna razı ola bilmirdi, çünki mənim üzərimdə çox çalışmışdılar, baleti atmamaq üçün aclıq dövründə məni yedizdirirdilər və sairə. Lakin inad etdim və məni ansamblı götürdülər. Ansamblı keçən kimi yenilik gətirdim. Çünki orada hamı öz fəaliyyətdən gəlmişdisə, mən məktəb bitirmişdim. Ona görə də az bir zamanda xalqın rəğbətini qazanmağa başladım. Mən oynayanda incəlik, millilik və savad hiss olunurdu.

- Amma 80 ildən çox ömrünü, həyatını bu sənətə həsr edən Roza xanım yalnız 78 yaşında xalq artisti adını ala bildi. Maraqlıdır ki, gözəl rəqqasəmiz

“Hara getdi bizim izzətimiz?...”

89 yaşlı məşhur rəqqasə Roza Cəlilova: “Mən axırını yadıqaram, artıq heç kim yoxdur”

“Dövlət Ansamblına indi Dekola adında bir çeçen gəlib rəhbərlik edir, o, dilimizi bilmir, milli rəqsləri haradan biləcək?”

bizim izzətimiz? Bunun üçün isə məktəb lazım deyil, əsas ailədə ata-ana tərbiyəsidir...

Bu zaman Roza xanıma telfon zəngi gəlir, danışır, yenedən söhbətimizə qayıdır:

- Oğlum idi... Əsir düşəndə haralara getmədim. Ermənilərin içinə girmişəm, düz 5 dəfə. Nəse...

- *Bir az öncə gəlinlərin oynamasından gileyləndiz. Bu məsələ qalsın bir kənara, qızlar artıq kişi kimi şıdırğı gedir, hoppanıb-düşürlər. Bəzi kişilər isə qadın kimi rəqs etməyə başlayıb.*

- Biabırılıqdır da. Mən eşitmişəm iranlı kişilər bu cür oynayır, yəni əzilib-büzülür. Mənim babam da iranlıdır (gülümsəyir). Muğam Teatrında işlədiyim vaxtlarda ora iranlılar tez-tez gəlirdi. Məhz onda gördüm ki, iranlılar birtəhər oynayırlar, sanki bədənlərində sümük yoxdur. Amma bu belə yaramır. Kişi gerek kişi kimi oynasın. Bünövrə, daxili mədəniyyət başqa şeydir. Quyuya su tökməklə olmur. Məsələ burasındadır ki, elə etmək lazımdır ki, toylarda şıdırğı havalar getməsin. Bunun da qarşısını almaq olmayacaq. Neynəmək olar? Heç nə. İndi zəmanə çox dəyişib. Çox təəssüflər olsun. Amma mənim kimi adamlar buna qatlaşırlar.

Toylara gedib oynayıb pul qazanırlar. Pul qazanmağa çox iş var. Gedib hansısa işi görüb qazana bilərlər. Amma elə bilərlər ki, toyxana... Özlərini nüfuzdan salırlar. Yaxşı, getsinlər, heç olmasa aşı onlar gətirməsinlər. Axı aşı gətirən xidmətçi

vəm Türkiyədə, Gürcüstanda isə məktəb lazım deyil, əsas ailədə ata-ana tərbiyəsidir... Diger iki növəm isə xoreografiya məktəbində oxuyur. Nəvəm demişəm ki, heç olmasa sən baleti sona qədər davam et. Çünki mən zamanında baleti iki ildən sonra atdım. Nəvəm söz verib ki, davam edəcək. Oğlumun qızı isə çox gözəl milli rəqsləri oynayır.

- *Maraqlıdır ki, artıq efirlərdə də rəqslərin estetikası pozulmağa başlayıb.*

- Telestudiyaya gerek hər adamı çağırmasın. Eşidirəm ki, biri pul verir, digəri bilmirəm nə edirsə efirə düşə bilir və sairə. Baxırsan ki, azərbaycanca danışa bilmir, amma rəqsə rəhbərlik edir. Hərdən mənə deyirlər ki, “Roza xanım, çox kəskin danışsən”. Bu, kəskin danışmaq deyil, içəridən gələn gileydir. Zamanında mən baleti milli rəqslərimizə qurban verdim. O vaxt atam balerina olmağımı istəyirdi. 1937-cil də mən balet məktəbinə getməyə başladım. Həmin vaxt 7 yaşım var idi. Məktəbdə isə cəmi 4 azərbaycanlı qız var idi ki, onlardan biri də mən idim. Sonra isə atamı mühəribəyə göndərdilər və o, döyüşlərdə həlak oldu. Bu zaman öz-özüm dedim ki, gerek atamın arzusunun yerinə yetirim. Düz 9 il oxuyub balet məktəbini bitirdim. Daha sonra məni Opera Teatrına göndərdilər, orada 2 il çalışdım. Lakin hiss etdim ki, milli rəqslərə marağım böyükdür. Günlərin bir günü Əlibaba müəllim məni görüb dedi ki, sən çox yaxşı oynayırsan, sənərin rəqs ansamblıdır. Bu söz mənə təsir etdi və ərizə yazıb

Aliya Ramazanovna da bu günə qədər əməkdar artisti adında qalıb. Sənətkarlarımıza qarşı bu cür münasibət nədən irəli gəlir?

- Aliya Ramazanovanın ayağının düzgün “stopkası” yoxdur. O, necə əməkdar artisti adını aldı, bilmirəm. Pis qız deyil, amma onun haqqında kitab çıxdı, “Rəqs mələyi”. Əminə Dilbazi onun üstündə qırğın elədi. Dedi “ay qız, sən məndən sonra gəlmişən”. O, bizləri görüb gəlib. Sadəcə, onda təlim-tərbiyə var. Amma sənət başqa şeydir. Mən isə axırını yadıqaram, artıq heç kim yoxdur. Heç olmasa qədrimi bilsinlər də. Əbülfəz müəllim gəldikdən sonra mən fəxri ad aldım. Biləndə ki, fəxri adı almamışam, o saat məsələni həll etdi. Onu da qeyd edim ki, əməkdar artisti adını alanda mənə ev vermişdilər, halbuki əməkdar artistə ev verilmir. Heydər Əliyev mənə təqaüd verdi. Amma o bilmirdi ki, mənim adım yoxdur.

- *O dövrdə də sənətkarlar arasında qalmaqallar, intriqalar yaşanırdı?*

- Xeyr. Mən çox bəla çəkmişəm. Amma hökumət mənim arxamda dururdu. O gün nazirə dedim ki, “Əbülfəz müəllim, zamanında 60-cı illərdə Türkiyəyə qayıp bağlı olanda ora yalnız 3 nömrə seçilmişdi - Müslüm Maqomayev, “Qaytağı” və bir də mənim “Ağ çiçək”im. Halbuki 40 nəfər ora getmək üçün namizəd idi. Onların arasında Zeynəb Xanlarova, Şövkət Ələkbərova, “Qaya” və digər məşhur qruplar var idi. Bu isə sənətin qüvvəsi deməkdir. Amma indi baxıram hazırkı vəziyyətə... Nə olacaq bunun axırı, bilmirəm. Dövlət Ansamblına indi Dekola adında bir çeçen gəlib rəhbərlik edir. Niyə? Bizim özümüzün kadrlarımız olmalıdır. Əlibaba, Əminə

nə qədər gənclər həmin rəqs oynayırırlar. Bir il öncə böyük bir tədbir keçirilirdi. Həmin tədbirdə səhnəyə ağ paltarda 12 kiçik qız çıxdı. Elan olundu ki, “Ağ çiçəyim” oynanılacaq. Baxdım ki, mən verdiyim quruluşdur. Demək ki, hələ də tələbat var. Bizim rəqslər gözəldir. Hara getsə öz yerini tapır.

Bu yerdə müsahibimiz stolun üstündəki “Səhnəmizin ağ çiçəyi” adlı, ona həsr edilən kitabı göstərir:

- Kitab Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi tərəfindən bu il dərc olunub. Müəllif bütün materialları arxivlərdən çıxarıb, heç bunlardan xəbərilməyib. Onu demək istəyirəm ki, hər oxuyan Molla Pənah olmur, hər rəqs edən də sevilir və bərəsində bu cür gözəl kitab dərc edilmir. Çox güllünc vəziyyətdir ki, rəqsə gedənlər indi daha çox pulu düşünür. Rəqs pulu sevmir, pul özü gəlir. Sən olursan gözəl rəqqasə və sənə tədbirlərə, konsertlərə salırlar, olursan məşhur.

- *Rəqqas və rəqqasələrin toylarda çıxış etməsini necə qarşılayırsız?*

- Bu sualı mənə “n” qədər veriblər. Toy rəqsini ilk dəfə 1940-cı ildə Soltan Dadaşov qurub. Leyla Bədirbəyli o zaman gəlin rolunu oynayırdı. Oturduğu yerdə duvağı belə

Dilbazi getdi, mən isə artıq yaşa dolmuşam. Baxmayaraq ki, bu yaşdayam, biləndə ki, vəziyyət ağırdır, getdim ansamblı. Həmin vaxt nəse bir qalmaqal var idi. Gördüm ki, çeçen bir hərəkət belə bilmir. Bəs 2 il ərzində ansamblı nə edir?

- *Bəs niyə kadrlarımız yoxdur? Bu sənətə maraq azalıb, yoxsa?*

- Bu problem incəsənəti idarə edən insanlardan asılıdır. Maraqlanmalıdır ki, niyə baletmeysterlər yoxdur. İndi isə rəqs ansamblı Moskvaya konserte hazırlaşır. Gedəcəklər ora, soruşacaqlar ki, bədii rəhbər kimdir, cavab veriləcək ki, bir çeçen. Dekola heç Azərbaycan dilini bilmir, milli rəqslərimizi necə biləcək axı?

- *Bildiyim qədər Müslüm Maqomayevlə dəfələrlə bir səhnədə olmuşuz. Məlum oldu ki, ölümündən sonra da onunla bağlı məsələlər qadağalar qoyulur.*

- Mən onunla Kanadada, Türkiyədə və digər səhnelərdə olmuşam. Biz onunla fəxr edirik. O, çox gözəl mahnı yazıb, “More, more”... Ondan yox idi

ki. Yüz il keçsə də ikinci Müslüm olmayacaq.

- *89 yaşınız var, amma bu yaşdan xəyli cavan görünürsüz.*

- Bunu mənə həmişə deyirdilər. Lakin oğlum əsir düşəndən sonra səhətimdə problemlər yandı. Bu yaxınlarda isə çox ağır şəkildə infarkt keçirdim. Bütün bunlar təbii ki, həm mənəvi, həm də fiziki olaraq öz təsirini göstərdi. Buna qədər isə mənim yaşımı heç kəs verə bilmirdi. Ona görə ki, daima sənətlə yaşamışam, camaatın rəğbətini qazanmışam. Bu, əlbəttə, özünü büruzə verir.

- *Və bu yaşda yenə də rəqslər qurur, öz fəaliyyətinizə davam edirsiniz.*

- Bəli.

- *Bəs rəqs necə?*

- Sonuncu dəfə səhnədə 80 illik yubileyimdə “Sabirabadı” oynadım. Amma indi harada oynayım?

- *Məclislərdə də oynayırsız?*

- Yox. Hamı xasiyyətimini bilir. 3 nəvəm var, mənim yerimə qəşəng oynayırırlar” (gülümsəyir).

✎ Xəlilə GƏRAY
✎ Fotolar Məğrurundur

Bu ilin martında Bakı-Sumqayıt yolunda baş verən, 6 nəfərin ölümü, 21 nəfərin isə xəsarət alması ilə nəticələnən dəhşətli yol qəzasında zərərçəkən kimi tanınmış şəxslərə ümumilikdə 41500 manat məbləğində kompensasiya ödənilib. İcbari Sığorta Bürosundan (İSB) verilən məlumatda bildirilib ki, kompensasiya ödənişlərinin verilməsinə əsas hadisəni törətmiş nəqliyyat vasitəsinin qəzanın baş verdiyi tarixdə avtonəqliyyat vasitəsi sahibinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə sığorta müqaviləsinin olmaması olub.

Belə ki, "İcbari sığortalar haqqında" Qanunun 32.1.3-cü maddəsinin tələblərinə əsasən İSB tərəfindən kompensasiya ödənişinin verilməsinin əsas şərtlərindən biri avtonəqliyyat vasitəsinin istifadəsi nəticəsində üçüncü şəxsin sağlamlığına zərər vurulduqda həmin qanunda tələb olunan avtonəqliyyat vasitəsi sahibinin mülki məsuliyyətinin icbari sığorta müqaviləsinin olmamasıdır.

Bildirilir ki, sözügedən kompensasiya məbləği sığortasız sürücülükə bağlı İSB-nin tarixində qeydə alınmış rekord göstəricidir. İSB tərəfindən sığortasız sürücülükə bağlı kompensasiya ödənişləri yalnız sağlamlığa vurulmuş zərər üzrə verilir.

Lakin bir məsələ də var ki, zərərçəkmişlər arasında mülki iddia qaldıraraq, hadisəni törədən şəxsə nə az, nə də çox, 100 min manat tələb edənlər də var. Xatırladaq ki, bu il martın 9-da Abşeron rayonunda Sumqayıt şəhər sakini Namiq Hüseynovun idarə etdiyi "Ford" markalı mikroavtobus Elvin Şəmistanlıya məxsus "ZİL" markalı yük avtomobilinə çarpılıb. Nəticədə mikroavtobusda olan sənişlərdən 6 nəfər ölüb, 21 nə-

Bakı-Sumqayıt yolundakı dəhşətli qəzada ölənlərin ailəsinin sığorta tələbi

Hüquqşünas: "Məhkəmə hansı məbləği tanısa, həmin pul ödənilməlidir"

fər xəsarət alıb. Sənişlər Sumqayıt Dövlət Universitetinin tələbələri olub.

Sürücüyə Cinayət Məcəlləsinin 263.3-cü (yol hərəkəti və nəqliyyat vasitələrinin istismarı qaydalarının pozulması ehtiyatsızlıqdan iki və daha çox şəxsin ölümünə səbəb olduqda) maddəsi ilə ittiham irəli sürüldü.

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə sürücü Namiq Hüseynov 5 il müddətində sürücülük hüququndan məhrum edilməklə, 10 il müddətinə həbs olunub.

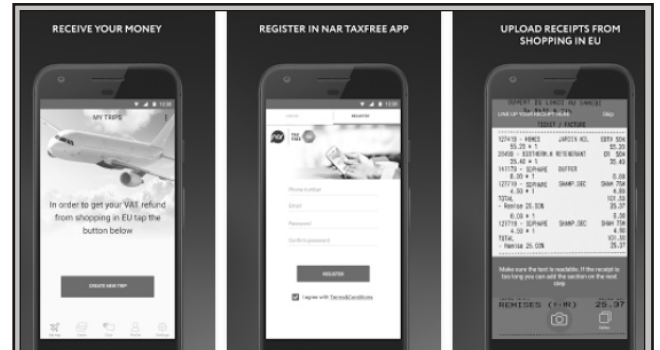
"Yeni Müsavat"a danışan hüquqşünas Əsəbəl Mustafayev bildirib ki, Namiq Hüseynov cəzasını tamamilə çəkib

bu işi onların şəxsi əmlaklarına yönəltməsi də mümkündür. Bu illər uzana da bilər. Şəxs 10 il cəzasını çəkib qurtardıqdan sonra da mülki iddianı məhkəmə qəbul edərsə, bu cəza onların üzərində qalır. Yeni gələcəkdə də işləyib, bu məbləği ödəməli olacaqlar. Bu, qanunlarla tənzimlənir. Zərərin məhkumun üzərində qalmasının ümumi işlərə də mənfi təsiri var. Yeni onlar, məsələn, əfvə də düşə bilmirlər. Amnistiya olanda isə həmin maddə düşürsə, çox zaman zərərin ödənilməməsi onların amnistiyaya düşməsinə təsir edir. Məsələn, yarı müddətlə, üçdə iki ilə rejimin dəyişməsi məsələsinə baxılanda əgər zərər varsa, məhkəmələr bu xahişləri yerinə yetirməkdən imtina edirlər".

Hüquqşünas qeyd edib ki, Cinayət Məcəlləsinin 263.3-cü maddəsi gələcəkdə sərtləşdirilə bilər:

"Ölənlərin sayı çox olsa da bu kimi qəzalar ehtiyatsızlıqdan sayılır. Eşitdiyimə görə, gələcəkdə bu cür avtoqəzalarda ölənlərin sayı çox olanda azadlıqdan məhrum etmənin yuxarı həddini qaldırmaq niyyətindədirlər. Bu, gələcəyin işidir və hazırda həbsdə olanlara təsir etməyəcək. İndiki qanunlara görə, ən yüksək 10 ildir ki, onu da verirlər".

□ ƏLİ RAİS

"Nar" operatoru "TaxFree" mobil tətbiqini təqdim etdi

"TaxFree4U" əlavə dəyər vergisinin (ƏDV) geri qaytarılması onlayn xidmətinin bazası əsasında "Nar" operatoru ƏDV-nin qaytarılması prosesini sadələşdirəcək "Nar TaxFree" mobil tətbiqini təqdim etdi. Bu yenilik sayəsində "Nar" istifadəçiləri ölkə xaricində alış-verişə sərf etdikləri məbləğin 19%-dək olan hissəsini geri ala bilərlər. "Nar TaxFree" xidməti Almaniya, Fransa, İtaliya, İspaniya, Finlandiya və Böyük Britaniya kimi Avropa ölkələrində xərclənmiş məbləğin ƏDV hissəsinin geri qaytarılmasını təmin edir. Eyni zamanda, "TaxFree" anketinə gömrük zabitinin müvafiq möhürünü vurdurmaq və alınmış mallarla istənilən Avropa İttifaqı ölkəsinə tərk etmək mümkündür.

Gəlin birlikdə böyüyük

"Nar TaxFree" tətbiqi sayəsində "Nar" abunəçiləri səyahətdə olarkən vaxtlarına qənaət edə bilərlər. Artıq bəyannamə doldurmaq və bir neçə yerdə növbəyə durmağa ehtiyac yoxdur. Üstəlik, xidmət qısa zaman ərzində mümkün olan ən yüksəkfaizli ƏDV qaytarılması praktikasını təmin edir. "Nar TaxFree" tətbiqinin ən böyük üstünlüyü isə sadəcə tərəfdaş mağazalar şəbəkəsində edilən alış-verişə görə deyil, ƏDV ödəyicisi olan bütün ticarət obyektlərində edilən alış-verişə görə ödənməmiş məbləğin əlavə dəyər vergisi hissəsinin geri qaytarılmasını təmin etməsidir.

Tətbiqdən yararlanmaq üçün "6592" qısa nömrəsinə SMS göndərərək yükləmə keçidini əldə etmək kifayətdir.

Azərbaycan, ingilis və rus dillərində təqdim edilən mobil tətbiqdən Avropa İttifaqı ölkələri vətəndaşı olmayan bütün "Nar" istifadəçiləri istifadə edə bilərlər. "Nar TaxFree" tətbiqi haqqında daha ətraflı məlumatı nar.az internet sahifəsindən öyrənmək mümkündür.

"Azerfon" şirkəti 21 mart 2007-ci ildə "Nar Mobile" ticarət nişanı ilə fəaliyyətə başlayaraq qısa bir müddətdə Azərbaycanda telekommunikasiya və mobil rabitə sahəsinin aparıcı şirkətlərindən birinə çevrilib. "Nar" ticarət nişanı Azərbaycanın zəngin mədəni və tarixi irsinin çağdaş həyatla bağlılığının rəmzi olaraq seçilib. "Nar" ölkədə ilk dəfə olaraq 3G texnologiyasını təqdim edib və geniş 4G şəbəkəsini abunəçilərinin istifadəsinə verib. Mobil operator şəbəkə keyfiyyətinin davamlı təkmilləşdirilməsi strategiyası çərçivəsində səs keyfiyyətinin nəzərəcarpacaq dərəcədə artımını və səs təmiz otürülməsini təmin edən "HD-Voice" (High Definition Voice) xidmətini təqdim edib. "Nar" şəbəkəsi hazırda ölkə ərazisinin 93%-ni əhatə edir və 6000-dən artıq baza stansiyası ilə 2 milyondan çox abunəçiyə yüksəkkeyfiyyətli xidmət göstərir.

ELAN

Əliyev Fərman Qabil oğluna Azərbaycan Universiteti tərəfindən verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

□ SEVİNC

TİKA Gədəbəyə təcili tibbi yardım maşını göndərirdi

Türk İş Birliyi və Koordinasiya Agentliyi (TİKA) Gədəbəy rayonunun Mərkəzi Xəstəxanasını təcili yardım maşını ilə təmin edib. Musavat.com xəbər verir ki, Azərbaycandakı fəaliyyət sahələrindən biri olan səhiyyə sferasında layihələrinə davam edən TİKA, Azərbaycanın təcili yardım xidmətlərinin keyfiyyətinin artırılmasını məqsədilə "Azərbaycanda Təcili Yardım potensialının inkişafı layihəsi" çərçivəsində bir sıra işlərə imza atıb. Bu çərçivədə Türkiyədən gətirilən bir ədəd tam təchizatlı təcili yardım maşını 17 oktyabr 2017-ci il tarixində təşkil olunan bir mərasimlə Gədəbəy Mərkəzi Xəstəxanasına təslim edilib.

Baş tutan mərasimə Gədəbəy rayon icra başçısı müavini Vüsal Musayev, Gədəbəy Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının baş həkimi Ramiz Pirverdiyev, TİKA-nın Bakı üzrə proqram koordinatoru Adem Urfa, eləcə də xəstəxananın həkimləri və media təmsilçiləri qatılıb. Tədbirdə çıxış edən V.Musayev Azərbaycanın ucqar bölgələrindən biri olan Gədəbəylə bağlı layihələrə görə TİKA-ya və türk millətinə təşəkkür edib. Baş həkim Pirverdiyev, TİKA-nın göndərdiyi təcili yardım maşını üzərindəki "Türk Halkının Hediyesidir" ifadəsinə diqqət çəkərək Türkiyənin hər zaman Azərbaycanın yanında olduğunu deyib və Türk xalqına təşəkkür edib.

Ermənistan sərhədində zaman-zaman atışmaların yaşandığı bir bölgədə yer alan, dağlıq ərazilərdən ibarət coğrafi quruluşa sahib olan Gədə-

bəy rayonunda xüsusən qış aylarında təcili durumda olan xəstələrə vaxtında müdaxilə edilməsi böyük önəm daşıyır. Gədəbəyin Ermənistan sərhədində olması və kəndlərdə yaşayan əhəlinin rayon mərkəzinə gəlməsinin çətinliyi bu layihəni mütləq edib. Belə ki, təcili durumlarda göstərilən xidmətin keyfiyyətinin artırılması məqsədi daşıyan bu layihə bölgə əhalisinin səhiyyə xidmətlərini asanlaşdırmağı hədəfləyir. Təcili tibbi yardım maşını Gədəbəyə bağlı olan 108 kəndə də xidmət göstərəcək.

Xatırladaq ki, Azərbaycanın təcili tibbi yardım potensialının inkişafı məqsədilə 2016-cı ildə Gədəbəy Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının təcili tibbi yardım xidməti personalı daxil olmaq şərti ilə, Azərbaycanın fərqli bölgələrindən ümumən 40 nəfər tibb işçisinə İzmir Uraldakı təcili yardım və

zəlzələyə yardım təhsil mərkəzlərində kurs keçilib.

Layihənin sonrakı mərhələsində Azərbaycan miqyasında təcili tibbi yardım mərkəzlərində çalışan səhiyyə işçilərinin məlumat və təcrübələrini artırmaq məqsədilə

Azərbaycanda təhsilinin davam etdirilməsi və Səhiyyə Nazirliyinin Təcili və Təxirəsalınmaz Tibbi Yardım Stansiyasının tərkibində bir təcili tibbi yardım mərkəzinin qurulması planlaşdırılır.

Azərbaycanda əlillərlə bağlı qanunvericilikdə ciddi dəyişikliklər ediləcək. Milli Məclisdən verilən məlumata görə, əlillik haqqında qanunlarda köklü dəyişikliklər və islahatlar aparılacaq. Hazırda bununla bağlı qanun layihələrinin üzərində iş getdiyi vurğulanıb. Qeyd edək ki, fiziki qüsurular nəticəsində həyat fəaliyyəti məhdudlaşan, sosial yardıma və müdafiəyə ehtiyacı olan şəxs əlil sayılır.

Əlillərin maddi, sosial-məişət və tibbi təminatı pul ödəndələri (pensiyalar, müavinətlər, bərdəlik ödəmələri), dava-dərman, texniki və başqa vasitələrlə həyata keçirilir. O cümlədən onlara avtomobillər, kreslo-arabalar, protez-ortopediya məmulatı, xüsusi şriftli mətbu nəşrlər, səsgücləndirən aparatlar və analizatorlar verilir, habelə tibbi, sosial, əmək və peşə bərpası sahəsində xidmətlər göstərilir.

Hazırlanacaq yeni layihəyə əsasən isə fiziki qüsurulu əlillərə sosial durumlarına görə müavinət verilməyəcək. Belə ki, sosial durumu yaxşı olmayan əlillərə daha çox müavinət ödəniləcək. Sosial durumu yaxşı olan fiziki qüsurulu əlillərə isə müavinət verilməyəcək.

"Bunun adı isə fiziki və sosial baxımdan əlilliyin müəyyənləşdirilməsi olacaq", - deyər parlamentdən bildirilib. Müavinətlərin kimlərə şamil olunacağı qaydaları da hazırlanacaq.

Milli Məclisdən bildirilib ki, bu təcrübə dünyanın bir çox ölkələrində tətbiq olunur.

Qeyd edək ki, Azərbaycan da uşaqpulunun verilməsində də bir neçə ildir bu praktika tətbiq olunur. Hazırda bütün ailələrə uşaqpulu verilir.

Nazirlik bəzi əlillərin müavinətinin kəsilməyəcəyi xəbərinə reaksiya verdi

Elman Babayev: "Sosial durumu yaxşı olan əlillərə müavinət verilməyəcəyi xəbəri əsassızdır"

Lakin əlillərlə bağlı belə bir addımın atılması narahatlıq doğurub. Azərbaycan şəraitində əngəlli insanların sosial durumunun hansı göstəricilərə görə ölçülməsi də ayrıca bir müzakirə mövzudur və bu qiymətləndirmə prosesinin korrupsiya üçün yollar açacağı da heç kimə sirr deyil. Belə olan halda qanuna dəyişikliklə bağlı layihənin qəbul olunması sosial narazılığa da gətirib çıxara bilər.

Deputatın sözlərinə görə, qanuna ehtiyac yoxdur. "Çünki hər il büdcə layihəsi qəbul ediləndə cənab prezident də tapşırıq verir ki, sosial xərclərə toxunulmasın. Hər il büdcədə sosial xərclər, yeni maaş və pensiyalar, sosial müavinətlərlə bağlı ayrılan xərclər artırılır. Dövlət büdcəsinin minimum 30 faizi sosial xərclərə yönəldilir. Bu baxımdan, əlillərin pensiyası ilə bağlı qanunvericilikdə hər hansı məhdudlaşdırıcı dəyişikliyin ediləcəyini gözləmirəm".

İqtisadi ekspert Natiq Cəfərlinin sözlərinə görə, dünyanın hər yerində əlilliklə bağlı əngəlli insanlara verilən pozitiv üstünlüklər onların maddi durumu ilə bağlı deyil. "Bu güzəştlərin maddi durumla heç bir əlaqəsi yoxdur. Dövlətin konkret qaydaları olur və özünü sosial dövlət adlandıran ölkələrdə əngəlli insanların maddi durumu nəzərə alınmır, hamıya eyni qaydada sosial müdafiə tədbirləri görülür. Azərbaycan da özünü sosial dövlət adlandırır, konstitusiyada da bu öz əksini tapıb. Əngəlli insanları maddi durumuna görə ayırmağa başlasaq,

Azərbaycan şəraitində bu kriteriyaların müəyyən olunmasına hansısa məmur cavabdeh olsa, o zaman neqativ halların önə çıxması mümkündür. Ona görə də dövlət hər hansı formada əngəlli insanlara yardım göstərəcəksə, bu yardım maddi duruma bağlı olmadan, ayrı-seçkilik qoyulmadan göstəriləlidir. İstər tibbi yardım, istər sosial yardım dünyanın hər yerində bütün əngəllilərə şamil olunur və heç bir əlavə kriteriyalar tətbiq olunmur. Bu yeni yanaşma birmənalı şəkildə doğru deyil. Bütün əngəlli insanlara eyni qayda-

lar tətbiq olunmalıdır və bununla da yaranmış problem aradan qalxmalıdır".

Qarabağ qazisi Rey Kərimoğlu da "Yeni Müsavat" a açıqlamasında bildirdi ki, bu, narahatlıq doğuran bir məqamdır: "Nədənə, son illər Qarabağ müharibəsi əlillərinin, ümumiyyətlə əlillərin, şəhid ailələrinin narahatlığına səbəb olan addımlar atılır. Bunu edən şəxslər dövlətçiliyi, Azərbaycanın gələcəyini düşünməzlər, ölkədə narazılıq yaratmaq istəyirlər. Əlillərə verilən pensiya onların maddi durumuna görə deyil, əlillik qrupla-

nına görə verilir. Əlillik qrupları da onların əmək qabiliyyətinin dərəcəsinə görə müəyyənləşir. Məsələn, birinci qrup əlil tam olaraq əmək qabiliyyətsiz şəxsdir. İkinci qrup müəyyən qədər, təxminən 25 faiz iş qabiliyyətini saxlayıb. Üçüncü qrup əlil 50 faiz iş qabiliyyətini saxlayıb. Kategoriyalar bu şəkildə bölünür, yeni vətəndaşın əmək qabiliyyətini nə dərəcədə itirməsi ilə hesablanırdı. İndi, görünür, bu qanunda müəyyən dəyişikliklər etmək istəyirlər".

Qeyd edək ki, məsələ ilə bağlı Milli Məclisin Sosial siyasət komitəsinin üzvü Musa Quliyevlə də əlaqə saxladım. O, hələ ki bu qanun layihəsindən xəbərsiz olduğunu bildirdi.

Əlavə: Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Elman Babayev isə bu barədə deyilənləri təkzib edib. O deyir: "Bəzi KİV-lərdə Milli Məclisə istinadən, guya əlilliyi olan şəxslərin sosial müavinətlərlə təminatı sistemində dəyişiklik olunacağı və sosial vəziyyəti yaxşı olan əlilliyi olan şəxslərə müavinətlərin verilməsinin dayandırılacağı barədə yayılan məlumatları heç bir əsası yoxdur.

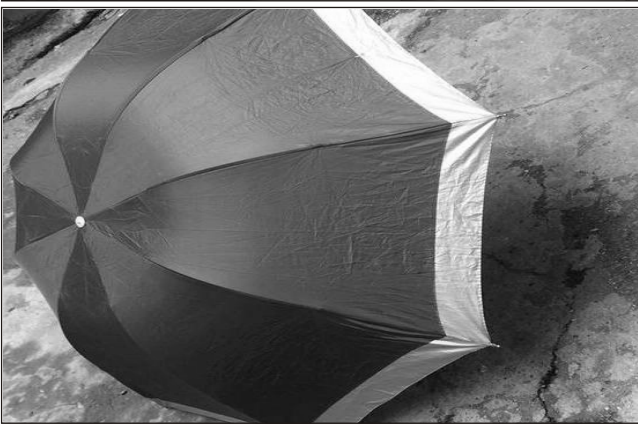
Hazırda hökumətdə qeyd edilən məsələ ilə əlaqədar heç bir layihə müzakirə olunmur. Nazirlik olaraq Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Əmək və sosial siyasət komitəsi ilə də əlaqə saxlanılıb. Komitədən sosial vəziyyəti yaxşı olan əlilliyi olan şəxslərə müavinətlərin verilməsinin dayandırılacağı barədə hər hansı məsələnin müzakirə olunmadığı bildirilib.

Odur ki, sosial vəziyyəti yaxşı olan əlilliyi olan şəxslərə müavinətlərin verilməsinin dayandırılacağı barədə qeyd edilənlər ictimai rəyi çəşdirməyə yönəlib".

□ **Nərgiz LİFTİYEVƏ**

Yağışlı havaların əsas atributu - çətir alarkən nəyə diqqət etməli?

Küləkli Bakının sakinləri daha bir neçə şərti nəzərə almalıdır...

Payız yağışlar fəslidir və bu üzdən yağışdan qorunmağa ən yaxşı üsulu təbii ki, çətirlərdir. Bu gün istər mağazalarda, istərsə də küçələrdə yol kənarlarında istənilən ölçüdə və rəngdə çətirlərə rast gəlmək olar. Qiymətləri isə

5 manatdan başlayıb, 200 manatadək davam edir.

Bəs yaxşı, çətiri necə seçmək olar, nələrə diqqət etməliyə? Nəzərə alsaq ki, Bakı küləklər şəhəridir və bu səbəblə də çətirlərimiz tez qırılır və yəni çətir almaq məcburiyyətində qalırınsızsa, o zaman diqqət edilməli nüanslar var. Biz də bu nüansları öyrənmək üçün bir neçə çətir satıcısı ilə söhbətledik.

"Neftçilər" metrosu yaxınlığında çətir satan Pərviz Quliyev deyir ki, çətir alarkən ən xirda detallara belə fikir vermək lazımdır: "Əvvəla, onun parçasından tutmuş, çətiri saxlayan sütunlara qədər diqqət edilməlidir. Çətirin parçası nazik olarsa, o, qısa müddətdən sonra deşilə bilər. Çətirlər poliestər, neylon kimi parçalardan hazırlanır. Poliestərdən olan çətirlər suya davamlı və möhkəm olur. Bəzən bu materiala pambıq da əlavə olunur ki, bu da parçanı daha yumşaq edir. Neylondan hazırlanan çətirlər isə poliestərdən olanlara nisbətən ucuzdur. Bu parça kobuddur. Lakin buna baxmayaraq, uzunmüddətlidir. Belə çətirlər xarab olduqda düzəltmək daha asandır. Parça növü olan

epoj isə daha tez quruyur. Çətir ağır olmamalıdır, nə qədər yüngül olsa, onun istifadə etməkdə o qədər rahat olar. Çətirin çəkisi maksimum 200 qram olmalıdır. Çətirlər üç cür olur: uşaqlar üçün, bir nəfərlik və iki nəfərlik çətirlər. İki nəfərlik çətirləri alan o qədər də deyil, çünki böyük olur. Bu cür çətirlərin uzunluğu 70-80 santimetrə yaxın olur. Uşaqlar üçün olan çətirlərin sütunlarının uzunluğu isə 40-45 sm-dir. Uşaqlar üçün çətir alanda onun keyfiyyətli və təhlükəsizlik üçün məli, oval hissələrdən ibarət olmasına fikir vermək vacibdir".

Digər satıcı Xəyal Əliyev çətirlərin ən ucuzunun 3 manata, o da uşaqlar üçün olduğunu dedi: "Çətirlər iki cür olur - yığılan balaca və yığılmayan uzunsov. Yığılmayan çətirləri gəzdirmək, çantaya qoymaq mümkün olmasa da, digərlərinə nisbətən daha dözümlü olur. Çətiri tam qurumamış yığmaq da onun ömrünü gözdədir. Taxta tutacaqlı çətirlər daha bahadır. Amma onlar ovuca rahat siqir və dözümlü olur. Çətirin sütunları iki cür olur - alümi-

nium və dəmir. Alüminium tez qırılır, dəmir isə ağır olsa da dözümlü olur".

Satıcı çətiri alarkən bir neçə dəfə açıb bağlamağı tövsiyə etdi. Onun sözlərinə görə, eger onu açıb bağlayanda hansısa maneə ilə üzləşməyirsinizsə, deməli, keyfiyyətlidir, almaq olar.

Qeyd edək ki, çətir satıcıları alverlərinin daha çox yağışlı günlərdə olduğunu dedilər. Yağış yağan bir gündə bəzən 40-50-yə yaxın çətir satılır. Ona görə də çətir satanlar hər gün yağış arzusundadırlar.

Çətirlərin yaranma tarixinə diqqət etsək, onun 3400 il əvvəl Mesopotamiyada rütbenin və fərqliliyin rəmzi kimi istifadə olduğunu görürük. O zamanlar çətirlər mesopotamiyalıları yağışdan deyil, parlaq günəşdən qoruyurdu. E.ə. 1200-cü illərdə çətirdən Misirdə dini anlamda istifadə edilib. Misirlilər göy üzünün tanrının vücudundan düzəldilmiş dünyanı qoruyan bir çətir olduğuna inanırdılar və çətir götürmək yüksək əxlaq göstəricisi hesab olunurdu. Romalılar çətiri misirlilərdən götürmüş və ona ancaq qadınların istifadə etdiyi bir eşya kimi baxırmışlar. Qədim Ro-

mada kişilər çətirdən istifadə etmirdilər. Yağlı kağızdan düzəldilən çətirin su keçirmədiyi də məlum olduqdan sonra qadınlar yağışlı havalarda da ondan istifadə etməyə başladılar.

İlk çətir dükkanı 1830-cu ildə Londonda açılmışdır. Avropada ilk vaxtlar çətirlər ağacdan hazırlanırdı və alpaqa adlanan süni yun ilə və ya qalın, yağlanmış kətan parça ilə örtülürdü. 1852-ci ildə Samuel Fox ilk dəfə metal çətir dizayn etdi. O, həm də "English Steels Company"ni qurmuşdu. Həmin dövrdə qadın yubkalarında istifadə olunan məftil dizaynından faydalanaraq çətiri indiki formasına çatdırdı. Bu, çətirlərin istehsalı və istifadəsinin asanlaşmasında və geniş istifadə olunmasında növbəti böyük icad idi.

Avropada çətirlər yun və kətan parçadan düzəldilir, su keçirməməsi üçün yağlanırdı. Bu da ona qara rəng verirdi. Avropada digərlərinin əksinə olaraq, çətirlər kişilər tərəfindən də mənimşənildi və qara rəngli çətirlər kişilərin yağışlı havalarda, ağ rəngli çətirlər isə qadınların ayrılmaz atributu oldu. Yun parçaya yağ sürülməklə düzəldilən çətirlər sonradan başqa parçalardan düzəldilməyə başlasa da, qara rəng su keçirməzliyin simvolu olaraq qaldı və əksər çətirlər qara rəngdə düzəldildi. Günəşli havada çətir götürmək adəti geniş şəkildə qalmasa da, yağışlı havalarda kişilərin qara rəngli, qadınların isə müxtəlif rəngli çətir götürmək adəti davam etməkdədir.

□ **Günəl MANAFLI**
 □ **Fotolar müəllifindir**

MUSAVAT

Son səhifə

N 215 (6829) 19 oktyabr 2017

82 yaşlı qadınla bank oğrusunun film kimi mübarizəsi

Avstraliyada 82 yaşındakı yaşlı bir qadın banka giren silahlı oğruya çətin anlar yaşadıb. Hertha V. adlı 82 yaşlı təqaüdcü qadın sığorta pulunu hesabına keçirmək üçün getdiyi bankda xəzinədarlığa yaxınlaşan kimi bir maskalı soyğunçu da bankın içinə girib. Əlində tapançası olan oğru dərhal bank işçisini təhdid edərək, pulları istəyib. Bu vəziyyəti qəbul etmək istəməyən yaşlı qadın isə adamın arxasından yaxınlaşaraq, onun maskasını başından çıxarıb. Adam öncə yaşlı qadının üstünə qışqırıb, sonra isə yenidən maskasını başına keçirib. Bu dəfə də yaşlı qadın onun maskasını başından çıxarıb və yenidən başına taxmasını deyə onu arxa tərəfə atıb. 82 yaşlı nənəni bu da qane etməyib. Soyğunçunun xəzinədən aldığı pul dolu sellofan torbanı da cəld onun əlindən alıb və "bunlar sənə yox, banka aiddir" deyib. Yaşlı nənənin bu hərəkətindən şoka girən soyğunçu çarəni bankdan qaçmaqda görüb. Amma bankdan çıxan kimi polis onu yaxalayıb.

Hadisədən sonra Avstraliya qəzetlərinə açıqlama verən təqaüdcü qadın deyib ki, o, heç kəsdən qorxmur. Kişilərdən isə ümumiyyətlə qorxmur: "Hadisə zamanı bankda olan kişilərdən heç birinin tükü də tərpenmədi, soyğunçuya həddini bildirmək istəmədilər. Yəqin ki, mənim də cəsaretimin səbəbi televizorda çoxlu polis seriyalı izləməyimlə bağlıdır".

Telefona səbəbsiz baxırsızsa...

İsveçli alimlər sübut edib ki, son illər insanların telefon asılılığı xəstəlik həddinə çatıb. Belə ki, hətta yemək zamanı belə telefonu əlindən yerə qoymayan insanlar var. Alimlər son bir il ərzində müxtəlif sosial təbəqədən olan 600-ə yaxın insan üzərində təcrübə keçirib. Məlum olub ki, gündəlik iş rejimində insanlar gün ərzində 60 dəfə telefona baxırlarsa, bu, artıq telefon xəstəliyinin əlamətidir. 60 dəfə baxış isə təkcə zəng və mesajları təqib etmə mənasını vermir. İnsanlar heç bir səbəb olmadan, heç bir bəhanəsiz telefonlarına baxır. Ya keçmiş mesajlara nəzər

salır, ya gələn telefon zənglərinin saatına. Bundan başqa, rəyi soruşulan insanların çoxu telefonuna

zəng və sms gəlməyən zaman stress keçirir, aparatın xarab olmasından şübhələnir.

7 saat 28 dəqiqə dikdaban ayaqqabı ilə qaçıb, rekorda imza atdı

Kəçmiş rəqqas marafonu 7 saat 28 dəqiqəyə qəçaraq Ginnesin Rekordlar kitabına düşüb. "Beləcə, dünya, mən bunu etdim. Özüm də şokdayam, amma gerçəkdən bu, baş verdi" - bunu da rekordun sahibi İren Syuell İnstagram hesabında yazıb. Amerikanın Tennessee ştatı, Çattanooga şəhərində yaşayan qadın 42 kilometrlik məsafəni 7.6 santimetr hündürlükdə olan dikdabanda qaçıb. O, özündən əvvəlki rekordu iki dəqiqə qabaqlayıb. Syuelin həkimi bildirib ki, o, idman ayaqqabılarında məşq edib və çox nadir hallarda hündürdaban ayaqqabılarda qaçıb. Marafona isə qadın altı cüt ayaqqabı ilə qatılıb. Bu ayaqqabılar fərqli ölçülərdə olub, bir neçəsi 37, bəziləri isə 38.5 ölçüdə. Bundan başqa, o, ehtiyat üçün plastr, kompression bandajlar da saxlayıb.

2013-cü ildə xəbər verilmişdi ki, 69 yaşlı amerikalı vəkil Larri Meykon bir il ərzində 239 marafona qatılmaqla Ginnesin Rekordlar kitabına düşüb.

Hamilə qadın metroda doğdu

Amerikanın Filadelfiya şəhərində bir qadının metroda başına gələn hadisə hər kəsi şoka salıb. Belə ki, qadın elə metronun vaqonunda uşağını dünyaya gətirib. Metro işçiləri daha sonra bildirib ki, sözügedən qadın həkimə getmək üçün metroya minib. Amma metroda qəfil başlayan sancısı onun öz-özünə uşaq dünyaya gətirməsinə səbəb olub. Metrodakı polis isə qatar "Olney" stansiyasında dayananda yeni doğulan və göbək bağı kəsilməmiş uşağı bir odeyala büküblər. Yerli mətbuata açıqlamasında polis məmuru Rodgers deyib ki, vaqondakı insanlar bu hadisə ilə bağlı şadyanalıq ediblər və belə bir hadisəyə şahid olduqları üçün sevindiklərini deyiblər. Yenicə ana olmuş qadın isə həmin gün öz körpəsi ilə birgə vaqondakı hər kəslə şəkil çəkdi. Adı açıqlanmayan ana ilə körpəsi Eynşteyn Medikal Xəstəxanasına aparılıb və hazırda hər ikisinin vəziyyəti yaxşıdır.

QOÇ - Belə bir günü evdən kənarı keçirməyiniz məqsədəuyğun deyil. Yalnız bu halda xoşagəlməzliklər olmayacaq. Bütün planlarınızı başqa vaxta salın və hər mənada səbrli olun.

BUGA - Bu gün planetiniz olan Venera aktivləşdiyindən sevincdirici məqamlarla rastlaşacağınıza şübhə etməyin. Yenilənmiş sevgi əlaqələri, təzə tanışlıqlar ovqatınızı xeyli yüksəldəcək.

ƏKİZLƏR - Ötən günlərin gərginliyi xeyli səngiyəcək. Bu səbəbdən də passiv fəaliyyət göstərməməli, əsas diqqətinizi ideal planların reallaşmasına yönəltməlisiniz. Ehtiyac sahiblərinə səxavət göstərin.

XƏRÇƏNG - O qədər də düşərli təqvim deyil. Hisslərinizi cilovlayın, kənar təsirlərə aludə olmayın. Sizə qarşı amansızlıq etmək istəyən hər kəsə sərt mövqe göstərin. Sevgidən ilham alın ki, mövcud gərginliyinizi ərisin.

ŞİR - Xoş təsadüflərlə zəngin bir gün yaşayacaqsınız. Bu işə ovqatınızı xeyli yüksəldəcək. Əgər hər addımda Tanrı qüdrətinə arxalansanız, gözəl məqamlarınız bol olacaq. Yalan vəd verməyin.

QIZ - Bu təqvim bütünlüklə istirahətə həsr edin. Fiziki işlərdən nə qədər uzaq olsanız, bir o qədər rahatlıq tapacaqsınız. Yaxşı olar ki, pul problemləri barədə düşüncesiz. İş müzakirələri də səmərəlidir.

TƏRƏZİ - Oktyabrın ən maraqlı günlərindən birini yaşayacaqsınız. Uğurlu hadisələrlə rastlaşacağınız qaçılmazdır. Saat 16-18 arası riskli işlərə girişməyin. Əks təqdirdə, uduzacaqsınız.

ƏQRƏB - Bu gün üçün pul əldə etmək müşkül məsələdir. Odur ki, bu barədə baş sındırmayın. Əsas diqqətinizi münasibətlər zəmininə yönəldin. Bəzi mübahisələrinizi gözlənilir. Hər sözə ciddi yanaşmayın.

OXATAN - İxtiyarınıza verilən bu ərafə ilk növbədə gələcək planların reallaşdırılması üçün səmərəlidir. İşgüzar sövdələşmələr, müzakirələr əhəmiyyətlidir. Saat 18-dən sonra ünsiyyətdə ehtiyatlı olun.

OĞLAQ - Astroloji göstəricilər bu gün üçün nəzərdə tutduğunuz perspektivlərin həyata keçəcəyini bəyan edir. Əgər səhhətinizi qorumağı bacarsanız, bu tövsiyələrə əməl edə bilərsiniz. Geyiminizə fikir verin.

SUTÖKƏN - Hiss olunur ki, darıxdırıcı günlər yaşayırınsınız. Bu xoşagəlməzliyi dəf etmək istəyirsinizsə, müxtəlif ünvanlara baş çəkin. Hətta bədcənizdən asılı olaraq səfərə də çıxa bilərsiniz.

BALİQLAR - Ümumi çalarlarına görə, qənaətbəxş ərafədir. Darıxmağınızın səbəb ola bilən hər hansı hadisə baş verməyəcək. Ulduzlar maddi gəlir üçün yaxşı imkan qazanaçağınızı da bildirir.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Həm robotdur, həm ata...

Disney şirkəti topu tullağa bacaran robotlar istehsal edib. Bu, uşaqların diqqətindən yayınıb özünə vaxt ayırmaqda valideynlərə kömək göstərən androiddir. Söhbət robotqayırma sahəsində yenilikdən gedir. Əlbəttə, hazırda insanı, məsələn, uşaq üçün valideyni tamamilə əvəz edə bilən robotlar var. Lakin məşhur şirkət bu sahədə bir az da irəliləyərək uşaqlarla və yeniyetmələrlə populyar "topu at" oyununu oynaya bilən android yaradıb.

Yeni robot topu sizə atır və siz onu geri tullağanda, robot onu tapıb qeydə alır və tutur. Robot Kinect texnologiyasından istifadə edir və düz ona atılan əşyanın trayektoriyasını izləyir, beləliklə, topu bir əli ilə tuta bilir. Robot topu tutanda öz əlinə baxır. O, çox diqqətlidir: digər oyunçunun hərəkət istiqamətini izləmək üçün xüsusi qurğusu vardır. Buna görə də o, həmişə üzünü oyundakı tərəfdaşına çevirir.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.